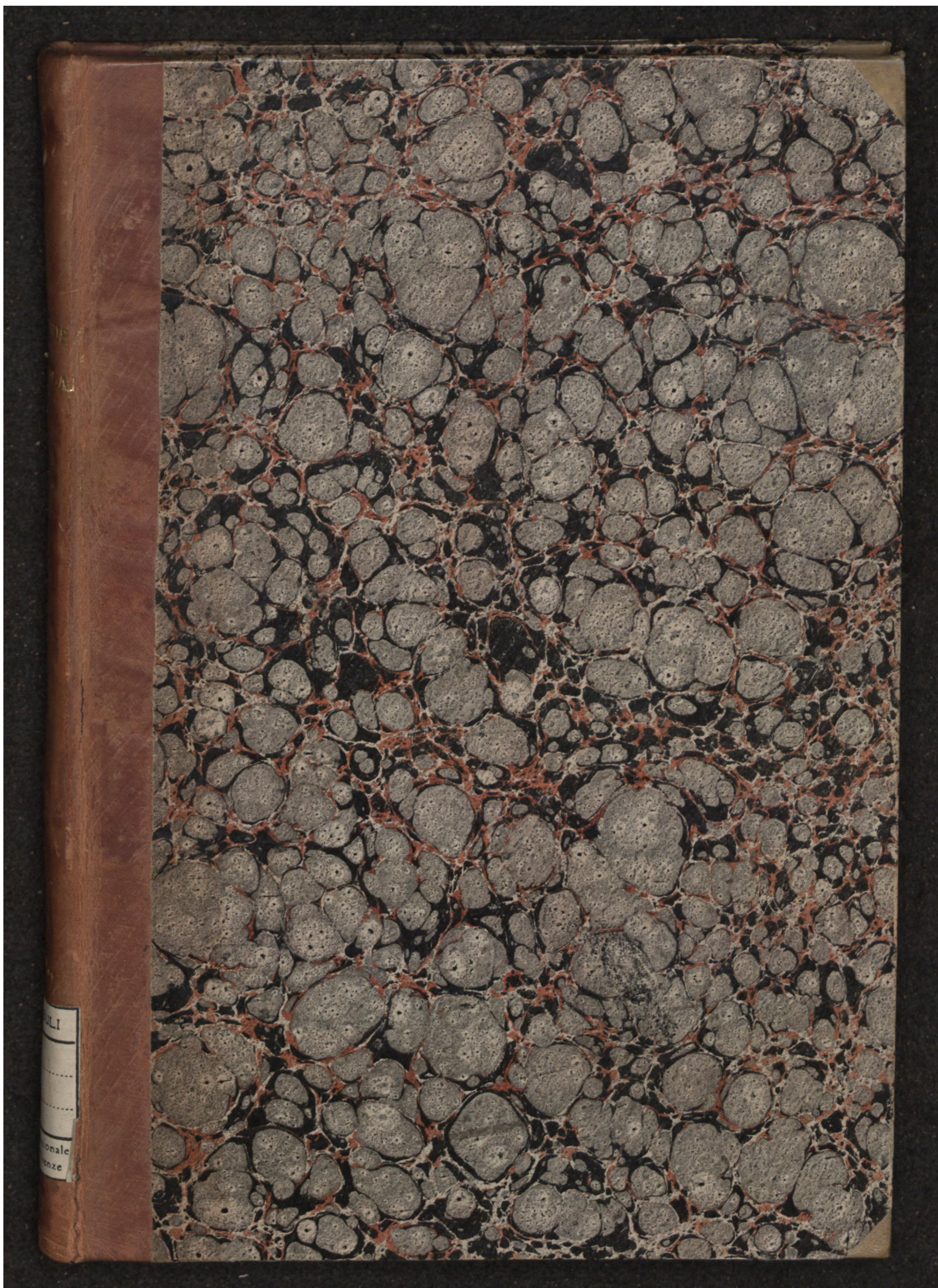
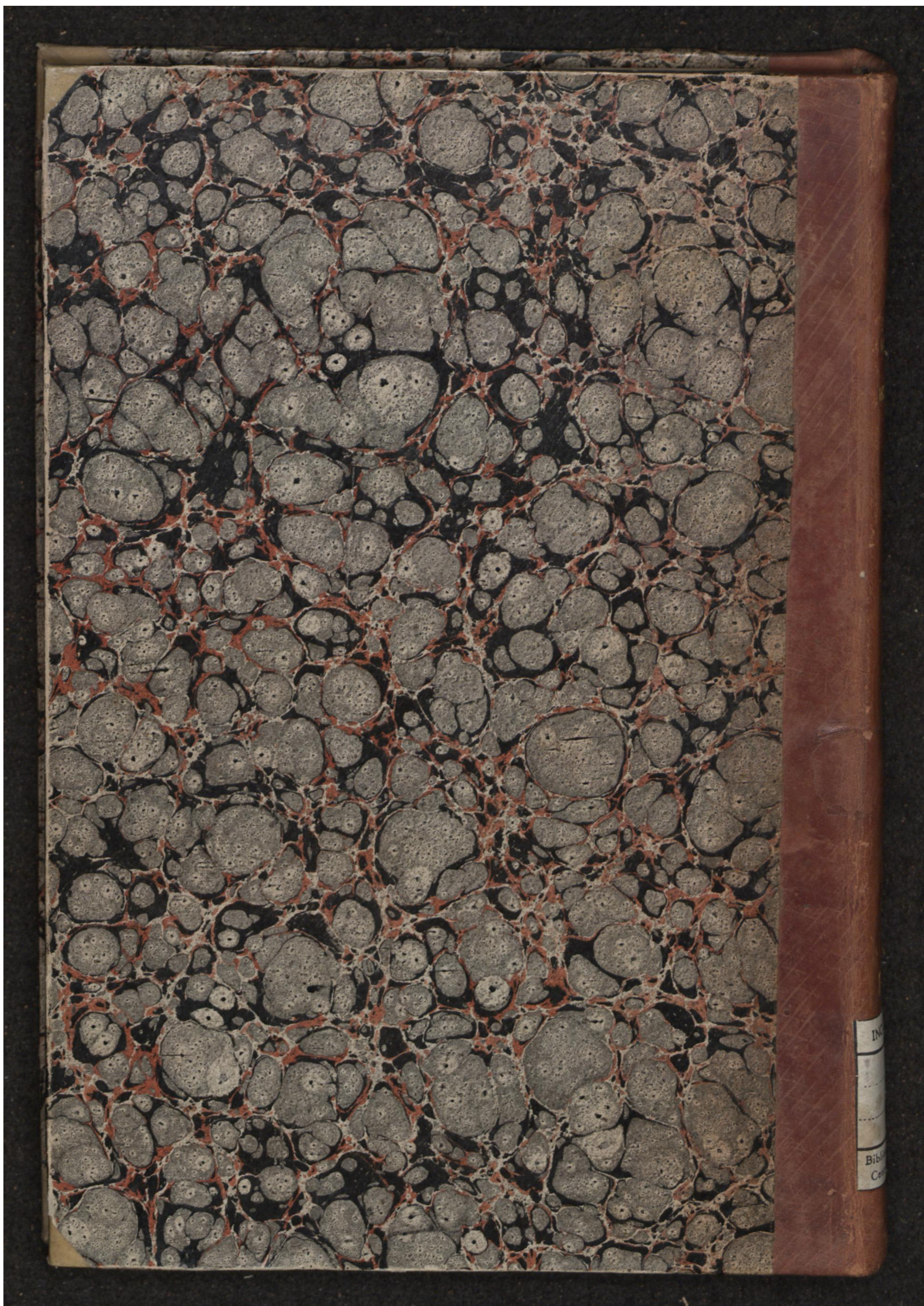

DIOGENE
EPISTOLA
1487
INCUNABULI
E
6
9
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

FRANCISCI ARRETINI ELEGIA AD PIVM.II.PONTIFICEM MAXIMVM

a D uaticani præclara palatia petri
V ade precor nostri diua Thalia memor.
I ngredere e pario sublimes marmore postes:
E t supera timido tecta superba pede.
N on reor oblitam penitus tibi qua sit eundum:
E æ tibi nunc primum nam patuere fores.
T e placido accepit Nicolaus lumine quintus:
D ignatus sancto sæpe fouere sinu.
I lle sui Nicolaus honos:et gloria sæcli
M axima:quo foelix principe roma fuit.
Q ui simulac diuus superas assumptus in auras:
P ro meritis fruitur splendidiore domo.
T uqꝫ tuæqꝫ diu moestæ siluere sorores:
C astalius sicco tabuit amne liquor.
N ullus apollineo finxit noua carmina plectro:
N on uestrum cuiq̄ non elyconis amor.
A t nunc ingenium solitasqꝫ resumite uires:
P laudite:iam uester regnat in orbe Pius
L acte Thalia tuo teneris eductus ab annis:
P hoebeoqꝫ sacrum cinctus honore caput.
N unc opus est grandi uersus cantare coturno:
N unc aliam poscit noster Apollo lyram.

T e dea te nunq̃ tanto iactabis alūno
P oſt pyrrham:& ſæuas deucalionis aquas.
N on ſi meonii:redeant & ſacra maronis
C armina:pelidæ uel phrygis arma ducis
H ic pius æneas nulli pietate ſecundus
H etruria & ueteres quem genuere ſenæ.
H ic pius æneas chriſtiq; uicarius orbi
M oribus & iuſto præſidet imperio.
Q uo duce iam florent ſtudia:& Pax aurea terris:
A urea iam redeunt ſæcula:uirgo redit.
Q uo duce barbaricas iam pridem paſſa ſecures
E xcutiet tellus turpe pelaſga iugum.
E t pius infandi rabiem proſtauerit hoſtis:
E t ſcelerum poenas teucria falſa dabit.
P arnaſiuſq; biceps natuſq; ad ſacra citheron
P eneiq; comis flumina laurigeris
D epoſito ueteriq; ſitu turpiq; ſenecta
P rincipis accipient ora ſerena ſui.
T um uos antiqua repetita ſede canetis
A eneæ laudes:pontificiſq; Pii.
Hæc ego uaticinor ueniēt:tu diua ſuperbum
I am pete foelici ſedula limen aue
E t reuerenter adi:maieſtatemq; uerendam
D ic ſaluam:ſi te neſciet:ipſa refer.
H unc tibi franciſcus tuſca de gente libellum
H as cynici ſupplex mittit epiſtolulas.

Quas pie summe tui pater et spes unica sæcli
  Vt solitus: placidis accipe luminibus.
Non tamen ignorat quanto maioribus ipse
  Laudibus: & quanto dignus es ore cani.
Illi non animus: desunt pater optime uires:
  Quod nequeunt humeri ferre: recusat onus.
Nec pelago fidit parua se naue uadosi:
  Littora contentus summa secare maris.
Qualiacunq; igitur minimi munuscula serui
  Quem geris æterni summito more dei
Sic hominum mundiq; diu moderatus habenas
  Candidus exuperes serius astra Pie.

FRANCISCI ARRETINI AD PIVM PONT. MAXIMVM IN DIOGENIS EPISTOLAS PROEMIVM

d IOgenis philosophi epistolas nuper a me e græco in latinum traductas/cui potius dicare et possum et debeo q̃ sanctissimo nomini tuo beatissime pater Pie? Nõ q exiguum munus et tua indignum maiestate: et ingenioli mei uires non intelligam: sed q pro suis erga me: et studiosos oẽs immortalibus meritis omne meum studiũ quãtulũ cunq; laborem: uigilias. iure optimo sibi uẽdicat cle–

mentia tua. Verũ si recto iudicio/quæ te digna sunt uellemus dũtaxat intueri:uix unus aut alter:ne dicã nemo hac nostra ætate merita sanctitatis tuæ laudes: nedũ oratione unq̃ assequi cõplectiq; possent. Nam ut id quod maximũ est ĩ præsentia taceam: te sũmũ pontificem:christi uicarium:alterum deum in terris. Quo nihil admirabilius:nihil sanctius intuemur. Quãti existimandũ est: ꝙ tãtam & tam amplissimã dignitatẽ ĩnumeris:maximisq; uirtutibus:præstãtissi mo ingenio:clarissimis artibus sũmo studio:& labo re comparatis exornas:auges:illustras. Quæ cũ non opinione quadam:sed certitudine:nõ auditu:sed ui su ipso: non unius aut alterius prædicatione:sed to tius orbis testimonio luce clariora in te appareant: Quid admiramur ꝙ ex tãto & tã clarissimo reueren dissimorũ patrũ ordine: & uere uniuersi orbis cardi num omnes uno ore te sũmum pontificẽ iam pridẽ fore augurabantur. Siue.n.religionẽ: siue clementiã siue animi magnitudinẽ:siue bonarũ artium studia intueri uelimus:ad hunc te summi pontificatus api cẽ iure ipso quiuis ascendisse profiteatur necesse est. Sed longius q̃ institueram studio utinã nõ audacio re profectus sum. Neq;.n.huius loci neq; meæ facul tatis est innumeras maximasq; Pii põtificis uirtutes cõplecti. Quãobrem ut ad Diogenẽ nostrũ ueniam nihil mihi ĩ hac præfatione de eius uita & moribus

Diogenes

ut in phalaride feci ſcribendum duxi. Illius.n.uitæ
nulla fere mẽtio apud latinoſ: parua apud græcos fe-
rebatur. Ideo mihi uiſum eſt tãtum uirum pro uirili
parte noſtris hominibus notum facere: & Phalarim
noſtris tandem donare latinis. De hoc autem & alii
nonnulli: & in primis Laertiuſ Diogenes ſcriptor ac
curatiſſimus diffuſe eleganterq; oĩa digna memoria
complexus eſt: & ex his epiſtolis plane intelligi po
teſt qualis uir fuerit. Quẽ ego uirũ uel maxime ĩ hu-
manis rebus contẽnẽdis admiror: ut homo nõ ſtul
tus: nullius odio: aut inuidia: omni affectu uacuus:
tam libere in oẽs loqueretur. Cõfero.n.nõnũq̃ Dio
genem noſtri ſæculi hominibuſ: quibus ob uirtutis
ſtudium & humanatũ rerum cõtemtũ tot tantaq; ab
ĩmortali deo præmia præponuntur. Nullũ tamen ui
dere mihi uideor: qui uel ĩ mediocris fortunæ homi
nes ea dicere auderet: quæ nulla eiuſmodi ſpe ĩ Ale
xandrũ macedonem noſter Diogenes. Opeprecium
igitur uel hac ſaltẽ gratia noſtræ religionis homini
bus fore arbitror: ſi nõ aliorũ relatũ: ſed ſui ipſiuſ uer-
bis Diogenẽ eloquentẽ audiant: & q̃d de fortunæ &
corporiſ bonis ſenſerit ĩtelligãt. Sed hæc & alia ĩ hoc
uiro admiratione digna longe melius poterit tua ſa
piẽtia iudicare: cui ſi ſtudiũ meũ nõ ĩgratũ ĩtellexero
alia & fortaſſe maiora tuo præſtantiſſimo iudicio cõ
firmatus aggrediar. nũc ad ipſũ diogenẽ ueniamus.

Diogenes Crateti.S.D.

a Vdio q̃ iniquo animo feras ꝙ athenienses ebrii me uerberarunt: & grauibus contumeliis affici sapientiam conquereris. Certo tamen scias ueli Diogenis corpus ab ebriis uerberibus affectum Virtutem uero minime. Quippe quæ neq; honestari possit a prauis neq; uitupari. Diogenes igitur nullā accępit iniuriam: sed atheniēsis populus. Ex quo nōnulli uirtutem contēnere uidētur. Itaq; pp unius amentiam publice īsipientes ꝑeunt: cum quæ nulli omnino usui sunt cōsulant: & exercitum parent ubi qete uiuere oporteret. Quod si a pricipio suam cohibuissent: stultitiā: nunq̃ i huiusmōi mala īcidissent.

Dio. Megasteni.

m Vlta quæ Peræ nostræ oneri erant abiecimus Thebane Megastenes catinū uidelicet & poculum: cum alterius loco pane: ī quo cōcauum est: alterius manu uti me posse ītelligam. Neq; me pudet huius doctrinæ auctorem q̃uis puerum ostendere. Non. n. decet utile ad libertatem assequendam inuentum contemnere sed complecti:

Dio. Timomacho

n On uidētur mihi oīa nostra ī uirtute cōstituta esse: quoniā multorū uoluntas tollit dignitatem. Neq; meliti filius cum'diceret Iouem patrem hominumq; deūq;: illum honore affecit: sed minuit

potius. Graue nãq; est: ut quos parentes ob morum prauitatem abdicant: eos filios Iouis esse credamus. Ea igitur canis sola poterit quæ secũdum uirtutem efficiuntur.

Dio. Metrocli

a Sseris ut audio nihil mirum ꝙ duplex palliũ & peram ferimus. Ego autem neutrum horũ admiratiõe dignum plane cõfiteor: sed bonũ utrũq; cum spõte ꝓficiscitur. Siquidem nõ corpus dũtaxat hac uictus tenuitate uti oportet: sed etiam una aĩam Neque multa promittenda sunt: facienda autem quibus nunquam contenti sumus. Sed uitæ uerba cõsentanea ostẽdere: et quæ audeo facere: ea et testari decet. Fortasse atheniensem populum aut corinthiorũ in quos testes me dicere suspicaberis: meam dico animam: quam mea peccata latere minime possunt.

Dio. Megasteni

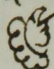
p Etii abste domum & mihi gratiam habuisti: Deinde cum cocleas cõsiderarẽ: inueni mihi domum uentorum remedium: dolium uidelicet in metroo. Ab hac igitur cura me absolui. Quare gratulare nobis naturæ inuentoribus.

Dio. zenoni

n On idcirco parẽtibus gratia habenda est: ꝙ me genuerũt. Quoniã res humanæ natura

Procreatio

Gratia

non qualitate proueniunt. Confusio. n. elemētorum pcreationis causa est. Atqui eorum quæ præter sententiam & uoluntatem fiunt: nulla habenda est gratia. Generatio autem rem uenerеam sequitur: hoc est uoluptatem. Nō generationem meditatur qui generat. Has ego uoces omni penitus affectu uacuas uates supbæ uitæ cōtrarias esse pfiteor. Quod si cui fortasse duriores uidebuntur: natura eas & ueritas attestatur: & eorum præterea uita: qui nulla animi elatione sed cum laude uitam agunt.

Gratia

Dio. Metrocli

a Vdio te de uirtute ad nos scribere: & familiaribus polliceri oratione tua nos adducturum ut de te recte sentiamus. Ego autē tyndari filiam nō laudo: quæ medicamentū ad dolorem leniēdum uino imiscuit: quoniam sine uino afferre id oportuit. Tu quidem nihil studioso homine dignum præ te tulisti: Sed litteris te nobis persuasurum arbitraris. Hoc habui quod ad te scriberem: ne p inania: sed tu ipse coram nos alloquaris.

Mores

Dio. Phanomaco

a Deo mihi uita incerta est: ut dū hāc ad te epistolā scribā me uicturū dubitem. Feci autē ea dignum monumētum. Diuina. n. q̄ humana maiora sunt. At unum nobis dūtaxat certissimum est corruptio post generationē. Quod cū mihi dubiū mini

Vita
Mors
Diuina
Corruptio

me sit: inanes corpusculi nostri spes/ & breui euolantes abiiciēdas: ne ue supra : hoīem sapias admoneo.

Dio. ad Aristyppum.

s Ignificas mihi macedonū regem uidēdi nostri desiderio teneri: bene aūt fecisti: ꝙ illi macedonas præposueris. Nosti. n. nos nullius imperio parituros. Videre autē meū animū: & me tanq̄ hospitem accipere nemo uelit. Quod si Alexander & uitā & uitæ nostræ rationes cognoscere cupit: ei ī memoriam reducas: tantum athenas a macedonia: quantū macedoniā athenis abesse.

Dio: Metrocli

s I uis bonus & benignus uideri: tuis abiectis facultatibus/ pallio indutus ad nos uenias. Sed non potes Ephestionis nanque foemoribus teneris.

Dio. Monemo

r Ogarunt me magarēses adolescentuli ut tibi menodorū philosophū cōmendarē: ridiculā sane cōmendationem. Nam ꝙ homo sit: ipsa hominis effigie: ꝙ philosophus: uita & moribus cognosces. Qui. n. bonus est/ ꝑ se ipsum cōmendatur.

Dio. Menodoro

Orinicus larisseus auditor noster argos clarū equis oppidum uidere cupit. Qui abste non multa cum philosophus sis postulabit.

Dio. Olympiadi

r Eprehendis uitã nostrã tanq̃ laboriosã & pp eius asperitatẽ omnibus odiosã. Ego aũt spõte mea eam cõplector: ut quicũq; me imitantur non omnino uoluptatibus dediti uideantur.

Dio. Timomacho

p ythagoras Euphorbiũ Panthi filium se fuisse dicebat: Ego autẽ cũ essẽ iuuenis: me Agamẽnonem fuisse memini. Septrũ nãq; meũ baculus est: & sagũ duplex palliũ. Sacculus uero ob pellis imitationẽ clipeus. Quod si comã nõ nutrio: iuuenis tũc eram agamẽnon: nũc senex: caluus factus sum. Huiusmodi merito & sentiri & dici possũt ad eum qui se sapientem profitetur.

Dio. Crateti

l Acedemonii cõtra nos legẽ tulerunt ne spartam accederemus. Sed tu nil nos reueritus nomine tãtũ cynicæ sectæ uteris. Miseri sane qui odio habẽt quæ uelle sectari uidentur. At ego solus uirtutẽ sequor: nec quẽq̃ noui q tenuiori uictu uixerit: q̃ ego. De difficiliũ aũt rerũ tolerãtia qsnã præsẽte Diogene gloriabitur? Præterea nõ est consentaneũ ut lacedemonii fortitudinis ostẽdẽdæ gratia sine muris spartã habitent: ĩcustoditã autẽ aĩam affectibus prædam reliquãt: neq; ullũ ei præsidium ĩponãt: & cũ finitimis maximo terrori sint: suis ipsi morbis se pire

patiãtur. Quippe q̃ uirtutẽ expellũt: q̃ sola aĩo bene ualere: & quo cõficiuntur morbo liberari potuerũt.

Dio. Megasteni

u Eni mi pater athenas: ubi cũ Socratis socium foelicitatẽ docere ĩtelligerẽ: ad eũ audiẽdũ ꝓfectus de duabus ad illã uiis disserentẽ inueni. Neq; plures esse dicebat. Alterã longã: breuẽ alterã. Licere ãt cui utrã uelit deligere. Quibus auditis nihil tũc: sed deinde reuersus rogaui: ut eas mihi uias ostẽderet. Is ꝓpere se sella exurgẽs ĩ urbẽ primũ. inde arcẽ uersus nos duxit. Cui cũ appropĩquaremus duas nobis uias ostẽdit: & quidẽ accliues. Verũ alterã breuẽ ãgustã & aspã: lõgã alterã: latã & facilẽ. Ibi tum cõsistẽs: hæ ĩquit duæ uiæ ad arcẽ ducũt: huiusmodi sũt quæ ad foelicitatẽ: cuiq; utrã uelit deligẽdi optio datur. Verũ alii breuioris uiæ difficultate ꝑterriti declinãt: & lõgã hãc capescere aggrediuntur. Ego cũ tolerãdis laboribus meliorẽ me euasurũ intelligerẽ: accliuiorẽ illã et aspam mihi delegi. Nã q̃ ad foelicitatem ꝑpat: eũ & ꝑ ignes & enses uadere oportet. Hæc ille Qui cũ mihi quoq; hãc uiã aggrediẽdam ꝑsuasisset ueste me et tunica exutũ palliũ ĩduit: et sacculũ pane poculo: catino: grauẽ humeris ĩposuit. Extra gutum et strigilem suspẽdit: præterea et baculum dedit. His ego ornatus rogaui cur pallium ĩduerit. Qui respondit ut te utroq; exerceã æstiuo calore & gelu hiemali

Quid inq̃ nõ simplex dedisti? Minime quidẽ. Esset enim i æstate nimie uoluptati: in hieme autẽ supra humanas uires intolerãdum. Tum ego. Ecquid me sacculo onerasti? At ille. Vt quocũq; ꝑ domos mẽdicando circũferas. Quid poculo & catino? Quoniã & sitire te & esurire: & idcirco cibo uesci oportet. Quid gutum & strigilem addidisti? Alterum ad laborum lenimentum: alterum ad sitim squaloremq; tollendum. Quid baculum? Ad cautionẽ. Ad quam? Ad quas dei in poetas utuntur.

Dio. Megastheni

a Scendi post certamẽ in olympia: postridie Cicermus Pancratii luctator olympiaca corona ornatus cũ amicorũ turba domum rediẽs in itinere mihi obuiã factus est: Cui cũ manũ dedissem: desiste inq̃ infoelix ab hac miseria: & hũc animi tui fastum deponas quæso: q ab olympiaco certamine incognitus ad parẽtes tuos reuerteris. Et dic oro: qua nã gratia adeo elatus es? Quid sibi uult corona? Quid palma in manibus? Quid tanta sequentium turba? Tũ ille. Quoniam in certamine omnes uici. O rem mirã inquam. Iouem ne & fratrem uicisti? Minime. Sed quid? singulos ne in certamen prouocasti? Neq; hoc quidem. Quid tãdem? Nunquid ab aliis uictos sortitus uicisti? Etiam. Et quonam pacto qui aliis succubuerunt: qui certabant eos te uicisse profiteris.

Gloria

77.

Quid præterea uiri ne erant dūtaxat qui certabant? Non. uerum etiam & pueri. Nūquid & hos fortiter superasti? Minime. non. n. meæ sortis erant. Et quid omnes ne tuæ sortis homines abs te uicti sūt? Etiam dic inq̄ quæso. Nūquid tuæ sortis homines perfecti sunt? Sane perfecti. At Cicermus cuius sortis homies uicit? pfecte igitur Cicermū uicisti? Minime inquit. Si ergo neq; pueros neq; perfectos superasse te dicis: Qua ratiōe te oēs uicisse audes affirmare? quos nūq̄ habuisti aduersarios? Viros tota græcia atq; asia cla rissimos? Age fortiores ne q̄ tu: an pes? an iferiores? Fortiores. Fortiores ne q tibi succubuerūt: appellas pares? & quo nam pacto pares uincere potuisti: cum te inferiores non fuerint? Tum inferiores inquit. Et quid inquā a tanta animi elatione non cessas si infe riores uicisti? Gloriaris perinde. n. ac si solus id face re potueris & non quilibet. Ecquis nā est: qui inferio res superare non possit? Omitte igitur hæc Cicerme: neq; huiusmodi certamine neq; aduersus homines quibus inferior paulo post uel senectute futurus es contende: sed quæ uere bona sunt complectere: & in telligas: non qui ab hominibus: sed qui animo uer berantur fortes & constantes esse: neq; loris aut pu gnis: sed pauptate: dedecore: ignominia: exilio tole rantia: edoceri. In his contēnēdis te exerceas. Hoc. n. pacto & beate uiues: & forti animo morieris. Sin illa

prosequeris: uitam miseram duces. Hæc cum admonerem: & palmã abiecit & coronam: & ut ab instituto & opinione sua desisteret ꝑsuasus abiit.

Dio. ad Aristyppum Cyrenaicum

a Vdio te cõtra nos exerceri: & apud tyrãnum singulis diebus nostram exprobrare pauꝑtatem: ꝙ aliquando ad fontem olera lauãtes in panis obsonium nos reperisti. Ego autem quodammodo admiror beate Aristippe: ut qui uirtutem laudant: paupertatis accuses: & maxime cum Socratis auditor sis. Et me ꝙ idem pallium & hieme & æstate induor: cum mulieribus mihi commune: quod obsonium nõ ex hortis neq; ex popinis mihi compo: sed ex gignasiis. Sed tu mihi pp siculas mensas oblitus uideris: & ego tibi non reducam ĩmemoriam quãti sit paupertas: maxime athenis: neq; me eius excusabo. Nõ. n. ego in te ut tu in alios bonũ repono. Satis tibi sit. quod mihi de me ipso credo. Cõmemorabo autẽ tibi aliquando Dyonisiũ & beatas eius quæ te delectant consuetudines cum uariis conuiuiis saturaberis. Ex quibus nos nãq; perturbamur homines alios uerberibus affectos: alios cruci affixos: in ergascula alios coniectos uidebamus. Aliorum præterea uxores ad iniuriam raptas. Aliorum filios & seruos complures non unius tantum: neque ipsius tyrãni sed profanæ etiam multitudinis. Necnõ & te ad ne

cessitatem bibentem:stantem:ambulantem neq; potentem propter aureas pedicas effugere. Hæc ego pro illis tibi obprobriis tibi inquam commemorabo. Nos ut uiuamus lauare olera nouimus: Dyonisii fores seruare ignari.& profecto melius q̃ uos qui Dyonisio consulitis: &uniuersæ siciliæ impatis. Verũ esto:quæcunq; aduersum nos dicis intelligas:& uerba ab effectibus non dissentiant.Omnia.n.apud Dyonisium bona uerbis tenus sunt.Libertas autem quæ sub Saturno fuit in uescẽdis pultibus ĩuenitur

Dio.Phanomaco

s Edebã in theatro: & libellos glutine resarciebam. Venit Alexãder Philippi: mihiq; tantũ eregione appropinquauit:ut soli se opponeret. Ego cum papiri scissuras uisu nõ amplius essequerer:sublatis oculis præsentẽ agnoui. Tum ille porrecta dextera me nomine appellauit.Ego cõtra:uere inq̃ insuperabilis es adolescens: cũ parẽ diis habeas potestatem.Ecce.n.quod dicũt solẽ lunæ obiectu laborare: Idem & tu tuo obiectu effecisti. Tum Alexander iocaris inquit Diogenes? Quid iocer inq̃? nõne uides me incoeptam opam tua causa intermittere? cũ non clarius q̃ noctu ĩtuear:& cũ nihil præstet mihi ĩ præsentia disputare cõpellor. Nihil inquit præstat tibi Alexander:ne minimũ quidem inq̃.Nullũ.n.rebus meis bellum indicit:nihil mihi eripit.Quẽadmodũ

macedonum lacedemoniorũq; & aliorum quorũdã opes. In quibus singulis rege opus est. Propter paupertatem inquit præstat. Quã inq̃ pauptatem? Tuã inquit: cum adeo mendicus sis : ut omniũ ferme indigeas. Ad hec ego. Nõ est Alexãder pauptas carere pecuniis: neq; malũ ẽ mẽdicare: sed oĩa cupiditate cõplecti: & uim ĩferre: quẽadmodũ uos. Præterea meæ pauptatis fõtes terra: spelũcæ: pelles satisfaciunt. quorũ gratia nemo cũ terra aut mari bellũ gerit. Sed scito nos ut geniti sumus ita uiuere. Vestræ autẽ sortis hominibus neq; terra sufficit: neq; mare. sed his relictis in coelum contẽditis: neq; Homero creditis. qui ad nostram emendationem ne horũ cupiditate mouere mur: diuersorũ generũ supplicia describit. Hæc ego cum rationibus confirmarẽ: plurimo rubore ꝑfusus Alexãder/ad quẽdã ex sociis cõuersus Nisi essẽ inqt Alexãder Diogenes esse uellẽ. Inde me plurimũ hortatus ut secũ militarem/uix a me dimissus abiit.

Pauptas

Auaritia

Homerus

Dio. Olympiadi.

Noli dolere cũ familiaribus Olympias ꝙ pallium induor: & hostiatim panẽ mẽdico: nõ enim turpia sũt: & libero homine: ut ĩquis: indigna: sed bona & arma cõtra eos: qui falsis utũtur opinionibus: qui uitæ bellum indixerunt. Hæc ego nõ ab Antisthene primum didici: sed a diis & heroibus: & iis qui ad sapientiã totam græciã conuerterunt: Ho

Pauptas

mero videlicet

Homerus 79.

mero uidelicet & tragediarum ſcriptoribus. Hi nãq; Iunonem Iouis coniugem/in ſacerdotis faciem uerſam/tali habitu fuiſſe ſcripſerunt.

I nclita per ſacros cogentem numina fontes
I nachidas uitæ præſtantes munera nymphas

Et thelaphum Nerculis filium cum argos proficiſceretur: noſtro longe abiectiori habitu extitiſſe: cum i fortunæ auxilium uili panno corpus tegeret. Et Vlixem laertis ylio domum redeuntem ſciſſum amiculum & fumo ſordidatum operuit. En age olympias Nunquid hic meus habitus/& mendicatio turpia tibi uidentur? an potius & mira etiam regibus: cuiq; ſapienti ob tenuitatem expetẽda. At Thelaphus reparandæ bonæ ualitudinis gratia. Vlixes ut procos iam pridem infenſos ulciſceretur: huiuſmodi habitu latuerunt. Ego uero ut foelicitatem conſequar: cuius minima particula eſt Thelaphi bonũ. Vico enĩ falſas opiniones: quarum gratia non unum dominũ eligimus: fugio morbos & forẽſes calamitates. Perагro liber ſub Ioue uniuerſam terram: neminẽ/ne magnos quidẽ dominos formido. Quod ſi hæc mea epiſtola/qua me longe meliores pallio & pera panẽ etiã ab ĩferioribus mẽdicare oſtendi/tibi cõſolationẽ attulerit: grãs hẽo: Sin minus: fruſtra dolore afficeris

Dio. Maronicenſibus

r Ecte feciſtis ꝙ ciuitatis nomen meliore appel

Nomen

latione mutastis: pro maronia.n. hipparchiã uocari maluistis. Nã satius ẽ ab Hipparchia foemina quidẽ uerũ philosophiæ studiosissima: q̃ a Marone uiro te mulẽto appellari.

Dio. Crateti

Diuitie

a Vdiui te uniuersum patrimoniũ tuũ in fiscũ cõtulisse: & i medium clara uoce prædicasse Crates Cratetis filius Cratetẽ liberũ fecit: & hoc dono uniuersam ciuitatẽ delectari: nosq; admirari taliũ uirorũ artifices: & hac gratia uoluisse nos athenis ad se accersere: nisi tu sentẽtiæ nostræ haud ignarus dissuasisses: laudo animũ tuũ: & te res tuas in publicũ contulisse maiorem in modum letor. Quippe qui ocius expectatione melior q̃ opinarer euaseris. Verũ tu q̃primũ ad nos redeas uelim. Adhuc eni opus est ut in aliis exercearis. Siquidẽ minime tutũ est ut illic morã trahas: ubi tui similes nõ iuenias.

Similes

Dio. Metrocli

n On solum panis: aqua: cubile: palliũ: modestiã me docent & tolerantiã: sed si ita dicendum est/etiã pastoralis manus. Vtinã primũ illũ bubulcũ cognouissẽ. Curæ igitur hæc tibi sint/quocũq; properaueris. Est eni uitæ nostræ consentanea. Incõtinẽtes autẽ mulierũ cõgressus/lõgũ ocium postulãtes/ualere iubeas. Non eni honorabile est secundum Platonẽ ut pauper id expetat. Ille autẽ perbreui uia

Mulieres

Plato

ad foelicitatē properat: Mulierū cōgressus utilis: sed quātū hoc multitudini detrimentum afferat: ab his qui didicerūt intelliges. Tu noli ab incoepto desistere. Noli inquā: & siquis huiusmōi gratia uel canem uel aliud quiduis appellet.

Dio. Metrocli

n Oli stolæ Metrocles & nomini & uitæ tātū cōfidere: sed etiā petēdo hominibus necessaria: nō. n. turpe est. Nā reges & prīcipes a subditis pecunias: milites: naues: & q aduersa laborāt ualitudine: a medicis remedia. Amātes ab iis q̄s i delitiis habēt oscula & cōtactus postulāt. Et Herculē ferunt ēt a sensu carētibus uires accepisse. nō tamē gratuito petēdū est: neq; ut deteriora: sed ad salutē oīum naturæ necessitatē patere oportet. Quod cū feceris: Herculē Iouis filiū imitare: ut scilicet maiora reddas q̄ accipias. Quorsū hæc? Quod nō ad ueritatē est gloria p qua ubiq; cōtēde: & si nihil cōseqris. Bona. n. quædā cōsuetudo est huiusmōi: aduersū hæc bellū ferūt Socratē dicere: Bonos nō petere: sed postulare. Eorū. n. oīa esse queādmodū & deorū. Qd hic colligere conabatur: quoniā dii oīum domini sūt. cōia āt amicorū. Qui bonus ē: is deo amicus ē. petes igitur tua.

Dio. Timomacho

u Eni cizicum: ubi inter deambulādum ianuā quādā his uersibus iscriptā cōspicatus sum.

Natus Iouis fortissimus uir Hercules hic habitat. In tret hanc domum nihil mali. Constiti: & cũ legissem prætereuntem quendam sciscitatus sum. Quis & unde esset earũ ædiũ dominus. Qui cũ me cibi petẽdi causa rogasse arbitraretur: respõdit. Neq̃ homo diogenes: sed abi hinc. Tunc ego mecum. Profecto hic mihi uidetur quicũq; sit: ex uerbis suis hospiciũ clausisse. Inde paulum ꝓcedens alias fores conspicor eodem inscriptas iambico. Hic inquam quis nam habitat. Publicanus inquit homo uulgaris. Tũc hanc ne malorum ianuæ inscriptiõem habẽt: an bonorũ? Vtrorunq; inquit. Hic ego. Et qua nam gratia? si ita uobis expedit hoc iambico portas ciuitatis nõ scribitis: sed domorum fores: quæ Herculem capere non possunt? Aut. n. ciuitatem hanc inscriptionem habere oportet nõ domos: aut publica uobis mala nocere nõ possunt: sed priuata. Nescio inquit ille Diogenes quid tibi respõdeam. At ego. quid inquam uos ciziceni malum arbitramini? Morbum inquit: pauptatem: mortem: & id genus alia. Hæc arbitramini si domum uestram ingredientur: uobis nocumẽto fore: si nõ ingredientur. Minime. Quid ni inquit? Sũt hæc inquit ut dicis? Sed nunquid si ea uos mala nõ attigerint ledent? Minime. Sed si attigerint. Domi igitur attingere uos possunt: non in foro. Est ne aliquis qui dũ in foro sumus malo interdicat: ne nos

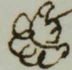
Malum

Ratio

attingat non autem domi? Quid nam tibi respŏdeã inquit nescio. Quid præterea malum ne cum domũ uestram ingredietur uos ledit: an cũ uos ipsos? Cum nos inquit. Ergo cum opus esset uos: iambico inscri bitis ianuas. Et quonam pacto Hercules cum unus sit tot potest domos habere? In hoc sane maxima ci- uitatis uestræ stultitia ostenditur. Et quæ nã inquit decẽtior fieri posset iscriptio? Oportet ne inquã oio ianuam inscribi? Sane inquit. Tum ego. Audi igitur hic pauperies habitat: intret nihil mali. Ad hæc ille. Dic quæso meliora. Nam malũ est? Malum inquit uestra non mea sententia. Sed nunquid lydorum bo ues consumit paupertas? per deum non ne malum est. Et qd nam facit inquã: quãobrẽ malam dicis fa mem inquit: frigus: contemtum. Sed nihil horũ quæ dicis: facit paupertas. Nũquid fames? siquidem mul ta humi nascuntur: quibus & famẽ possumus & fri- gus depellere. Neq;.n. reliqua quæ nulla sunt animã- tia frigus sentiunt. Natura inquit ita muta instituit. Tũ ego. Homines ratio ita facere edocet. Verũ mul ti dissimulant propter mollitiem. Sed habent in hac uita auxilia animalium pelles: ouium uellera: ædifi ciorum & domorum parietes. Neq; propterea contẽp- tum parit paupertas. Aristidem equidem pauperem aliquando uectigalia exigentem nemo contemsit.

Socrates

Paupertas

Malitia

Neq; Socratē Sophronisci filiū. Siquidē paupertas nemini detrimēto ē: sed malitia. Quid inq̄: apud nos huiusmodi paupertas est: ut sit uestra sententia eligēda: uerum innumera a uobis mala abigit. Quæ nā dic quæso: inuidias: odia: calūnias: parietum perfossiones: cruditates: tormenta: alios morbos q̄ grauissimos. Inscribite igitur ianuas uestras non Herculem apud uos/ sed paupertatem habitare. Siquidem quæ Hercules interimere potest monstra: ea nullā uobis formidinem incutiunt. hydra uidelicet: tauri: leones cerberi: quorum nōnulla ipsi uenatu persequimini. Verum quæ paupertate abiguntur/ ea molesta sunt: & qdē modica īpēsa custodem uestram aletis/ paupertatem. In Hercule autem multa consumetis. Sed infamis inquit paupertas est: Hercules gloriosus. Tibi inquam paupertas infamis est: Augeæ uero: & Diomedi thraci: & aliis Hercules. Ad hæc ille. Non psuades mihi Diogenes ut paupertatis nomine ianuā inscribam. Quare aliud inuenias ut herculis inscriptionem tollendam mihi persuadeas. Inueni iquam audi. Hic iustitia habitat: nihil ineat mali. Tum ille assentior tibi inquam. Non tamen ut Herculem deleam: sed iuste ascribam. Recte facies inquam: quod cū scripseris: supinus dormias/ ut ulixes: neq; quicq̄ amplius uereare. Faciam inquit: & tibi habeo gratiā

Mors

Deus

Pomitt

Paupertas

Iustitia

ꝙ nos a prauis affectibus liberos Diogenes reddidisti. Hæc i cizico amice Timonache correximus.

Diogenes Policei

p Vdeat te eorũ quæ mihi minaris. Sed quid tibi nõ obsequor? ne Eriphile peior euadã. Ne ue meos mores male permutẽ. Ita ne me facturũ cẽses: & rationes me sequi nõ recordaris? Minaris aũt cantaridis minas: hoc est mortẽ. Neq intelligis hoc pacto te mihi potius dissuadere. Est. n. qui nostri curam habet: & malorũ operũ debitũ suppliciũ exigit. uiuentibus quidẽ simpliciter amor. Tuis autem decuplum. Hæc ego nulla minarum tuarum formidine ad te scripsi. Sed ut mei gratia malo aliquo afficereris.

Diogenes Monemo

c Vm epheso profectus essem: rhodum prope doliorum certaminis uisendi gratia nauigaui: egressus e naui oppidum ad Lacydam hospitem diuerti. Qui cum forte me applicuisse præsensisset: e foro discessit. Ego autem peragrata urbe nusquã ei obuiã factus: cũ eũ in urbe esse intelligerẽ: in deorũ hospitiũ me cõtuli libẽs. Post tertiũ uel q̃rtũ potius diẽ cum me in uia quæ ad castra ducit offẽdisset & salutauit me: & domũ obtulit: & nihil ei succensens ꝙ me tot diebus nõ conuenisset: turpe inqt Lacyda

Dÿ

Apparatus

ſi deos qui cum appellenti mihi domus tua claude-retur/benigne me ſuſceperũt:deſeram. Verum cum dii nulla huiuſmodi re offendi poſſint: ſed nos ob noſtram imbecillitatem ægreferamuſ:ueniam. Priuſ tamen ſi placet in gymnaſium exercitationis gratia aſcendamus. Nõ enim oportere arbitror:ſi ad te me-lioribus relictis hoſpitibus diuertam: corpus cõtem nendum. Bene inquit dicis Diogenes. Neque ego te ut deos reliquas. Ego autem aſcendi: & in Lacydæ domum diuerti. Vbi apparatus erat: non qui natu ræ & humanæ neceſſitati ſufficeret:ſed inani opiniõi qua alii ſuperantur. Lecti namque ſtrati erant perq̃ ſumptuoſiſſimi/& menſæ eregione:aliæ quidem nu ceæ:aliæ acernæ plenæ argenti fulgebant. Ibi & mini-ſtri/alii uaſa parabant:alii aliis uacabant miniſteriis. Quæ omnia conſpicatus in hoſpitium tuum inquã ueni Lacyda utilitatem aliquam conſecuturus. Tu autem inimicorum paraſti conuiuium Quare iubeaſ hæc omnia hinc auferri. Nos autẽ accipias ut heroas in iliade Homerus in pelle bouis ſilueſtris: uel ut la-cedemoniis in thoris. Et ſine corpus quibus aſſue tum eſt: diſcumbere. Seruus hic unus ſit qui mini ſtret. Sufficiũt huic operi manus noſtræ/ etenim hac gratia uobis a natura datæ ſunt: pocula nobis ſint e uili luto fictilia. Potus ex fõte aqua. Cibus ſit panis:

Sal

pulmentum: sal uel nasturtium. Hunc ego uictum: hunc potum ab Antisthene didici/nō tanquam mala sed omnium optima: & quæ facilius inueniri possunt in uia: quæ ad foelicitatem ducit: quæ diuitiis omnibus præferenda: & maximo honore habenda est. Est uia in loco munitissimo & abrupto accliuis & ardua: Quam ob eius asperitatem uix nudi singuli superare possunt: ne dum onere aliquo/& uinculis impediti. Sed neque qui rerum aliquid necessariarum paret. Inter eundum uictum inuenire possumus herbam aut nasturtiū. Potum/facillime aquā. Maxime uero ut ꝑfacile ābulemus nasturtio aquæ leui pallio assuescere nos oportet. Suscipiendum cōtra terrena certamen. Nam in summo constitutus Mercurius/proficiscentes perturbat qui iniquum uiaticum non habent: ii nulla cuiusquā ope iter faciūt. Huic ego uictui primum apud Antisthenem assuetus ad foelicitatis uiam uno spiritu ꝓperaui: & cum iuxta accederem: hæc inquā propter te foelicitas perpessus sum: Et profecto magnum bonum est aquā bibere: & nasturtium esse: & humi somnum capere. Tū ego illa ego inquit hæc tibi q̄facillima reddam: & diuitiis potiora: quas mihi homines anteponunt. Neque quem alant tyramnum intelligunt. Ex illo ego foelicitatis uerbis auditis/nō amplius illa exer-

Diuitię

citationis gratia: sed uoluptatis comedi & bibi. Iu
uit me ad hãc rationẽ & consuetudo: quã quicunq;
contẽserit: magnũ accipiet detrimentum. Quare hu
iusmodi mihi Lacyda coenas parato. Id quod opti-
mum in uita est foelicitatem secutus. Diuitias autẽ
his relinquas: qui ab recta uia aberrant. Qđ si æquo
animo me audieris: illud dicã. Huiusmodi me sem-
per in coenis in posterum & hospites accipias. Hoc
pacto nunquã qui ad te ueniãt hospites declinabis:
& qui ad te diuertere cessabũt sæpenumero quæres.
Ita oĩ carebis reprehẽsione. Hæc ego rhodi apud La-
cydã hospitẽ locutus sum.

Diogenes Monemo

c Vm certamina longius differentur: & tu iis
relictis in olympia te cõtuleris: ego qui ma-
iorem ĩ modum his delector: alias nundinas expe-
ctaui. Interea dum in foro cum populo uersarer: &
spatia quedam ultro citroque conficerem: & nunc
uendentes: nunc fabulantes: philosophiæq; aut uati-
cinii professores intuerer: Quodam de solis natura

Sol

ac potestate disserente: & omnibus persuadente pro-
dii in medium. Et quando inquã philosophe é cælo
descendisti? Qui cum nihil mihi responderet: & qui
aderant discederẽt: solus cæli effigiem in cistella cõ-
ponebat. Inde ego uatẽ qui in medio coronatus se

debat pluris se faciẽs q̃ Apollo diuinationis auctor prætergressus interrogaui. Bonus ne esset uates: an malus. Cum se optimũ respondisset: Tunc ego sublato baculo: Quid facturus sum inquam uaticinare. Te ne percussero: an non. Is cum parum percogitabundus tacuisset: minime respondit. Tum ego eum irridens percussi. Qui aderant acclamarunt. Ego uero quid acclamatis inquam. Num quoniam malum uatem deprehensum uerberauimus. Cũ ii & alii qui in foro aderant auditis quæ feceram dimissis coronis me ex illo sequerentur: & ego de tolerantia sæpe numero disputarem: mea uerba accipiebant: & sermonibus meis aut coenæ aderant. Propterea mihi alii argentum: alii argento non uiliora afferebant. Multi ad coenam inuitabant. Ego a frugi hominibus uictum capiebam: a malis minime. Et qui mihi ob ea quæ primũ acceperã gratiam habebant. Iterũ accipiebam á non habentibus autem nihil amplius Verũ ab his quærebã qui mihi panẽ largiebantur: & á me fructũ capiebant. Alios recusabã: minime licere ratus ut ab his q nihil á me accepissent quicq̃ acciperem. Coenabã autem non apud oẽs: Sed eos dũtaxat: qui medicina idigerẽt. Erãt aũt ii q psarũ reges sectabãtur. Discubui igitur apud ditissimũ quendã adolescentulũ in triclinio pictura auroq; oi ex parte

Diuinatio

Paupertas

Labor

Premium

Apparatus
Ornatus

q̄ ornatissimo. Cum igitur spuere uellem excreaui & circumactis in omnem partem oculis: cum nullius mihi spuendi locus reliqueretur: ipsum inspui adolescentulum. Qui cum de me quereretur: noīe eū appellans. Quid inquam de me & nō de te ipso cōquereris? qui triclinii parietes & pauimēta tanto studio exornasti: & te dūtaxat īornatum reliquisti: ut aptissimus in quem spuerem locus uisus sis. Tū ille imperitiam nostram mihi arguere uideris. Verum non iterum hoc dixeris. Te enim ne pedem quidem amplius relinquam. Postridie eius diei suis distributis diuitiis: & peram & duplex pallium accepit. Nec ex quo i olympia ꝓfectus sum cōtigerunt.

Diogenes Crateti

e T ad statuas quæ in foro sunt accede: & panem pete. Hæc eni cura quodammodo bona est. Inuenies enim homines qui minus q̄ statuæ sentiant: & spadonibus potius & scurris q̄ tibi quicquam largiantur. Noli admirari quisque proximum sibi & non qui longe abest ueneratur. Proximi autē sunt & qui multitudini placent spadones potius q̄ philosophi.

Similes
Proximi
Amici

Diogenes Crateti

m Vlti cū breuē & facilē uiā que ducit ad fœlicitatē esse audiunt: uolūt quēadmodū & nos

Via Foelicitatis

philosophari. Cum uero ad eam perueniunt: & eius intuentur difficultatem: tanq̃ fessi desistũt. Inde nõ suam mollitiem: sed torporem nostrum accusãt. Verum tu sine eos dormire in suis uoluptatibus: i quibus nõ eo labore uiuunt: i quo nos esse dicunt. Sed longe grauiori. Cuius gratia oi tempore turpissime seruiunt. Tu uero perseuera ut coepisti: & resiste pariter uoluptati: & annitere labori. Vtrũq3. n. nobis certare solet: & in primis esse nobis impedimento. Illa quidem q̃ ad turpia nos allicit: Hic q̃ metu nos á uirtute abducit.

Dio. Monemo

Curæ tibi sit ex hac uita migratio. Curæ autẽ erit: si te mori meditaberis: Hoc est si adhuc uiuẽs animam á corpore separaueris. Hoc. n. mihi uidetur Socrates appellasse. Siquidem meditatio res facillima est. Philosophare & considera quid tibi & natura & lege magis est cõsiderandum. In hoc dũtaxat anima á corpore sepatur. In reliquis rebus minime. Sed cũ uidet: audit: olfacit: gustat: adest corpus: quasi ex eodem capite utrũq3 penderet. Cum igitur mortem non meditamur: molestior uitæ finis expectandus nobis est. Aia namq3 quasi delitiis quibusdam amissis moerore afficitur: & summa cum molestia uita cedit. Et si philosophorum ais obuia fuerit in uia maiorem in modum laborat. Discedit. n. sine

Anima

duce in præcipitia hiatus flumina quoad ĩ ꝓfũdum deferatur. Siquidẽ omnes eã fugiunt utpote q̃ multa in uita cõmisisse existimãt: dũ deteriori parti totius pricipatũ ꝓmiserunt: quo tãquã in peiorũ statu multa iniuste facere coacta est: Verum ubi optimã meditati erimus meditationẽ: & uita suauis ẽ: & mors minime molesta: & uia ꝑfacilis: siqdẽ quicunq; ei aĩæ obuiã fit hospitio ĩ sũmis delitiis suscipit: & tãquã uenationẽ pulcherrimã sũmo cum honore ad claros ĩferorum iudices adducit. Ipsa uero ut quæ meditata sit sola uiuere: nõ moleste corpus relinqt. Præterea præcipuũ quidem honor huiusmõi animis: quibus corpus nõ minimæ curæ ẽ apud ĩferos habetur. Credunt enim deditas corpori aĩas prauas & illiberales: quæ autẽ ei nõ nimium afficiũtur: bonas: & nullius impio obnoxias. Quippe quæ ĩ uita oĩbus dominãtur & quidẽ impiose: Et ꝓpterea ad iusta dũtaxat: & quidẽ facillime eriguntur: nullis omnino uitiis obnoxiæ: quibus corpus eam cogit animam delectari. Quæ uoluptatibus dedita ẽ more piscis. uel alterius bruti subiecti deterioris imperio. Quod si te nõ meditaberis: hæc te sequẽtur: quãdo hinc migrare oportebit. Hic autem primum uitã dulcissimã uiues. Viues enim liber: imperabilis: nemini seruiens. Parum & ad corporis tantum necessitatem sollicitus: & ad totius alimentum tacendo: imꝑãdo: aspiciendo quæ

Uita Mõs

Anima immortalis

/. nimiæ

dii hominibus modestis:& q̄ a uitæ feritate cædium & rapinarum plena abstinent præparunt. Nulla magnarum & diuinarum rerum: sed paruarum/& non hominibus tantum communium:sed mutis etiam cupiditas. Siquidem ob plurimarum rerum & edendi & bibendi:& rei ueneree apetitum omnes homines mali sunt & brutorum similes.

Dio.Eugnesio

u Eni megaris corinthum. Vbi in forum profectus ad puerorū ludum constiti:Qui cum non recte uersus canerent:sciscitanti mihi quis nam ipsorum esset præceptor:responderunt. Dyonisium siciliæ tyrānum. Quos cū me irridere: neq; uerū dicere arbitrarer:ludum ingressus/sedato animo sedi/illum expectans.Qui ī forum enim profectum dicebant:non multo post rediit. Tum ego assurgēs his eum uerbis cōpello.q̄ non bene Dyonisi doces.Ipse uero me misericordia motū existimans/ob amissam tyrānidem/& fortunæ mutationem:hoc īquit pacto Diogenes humanæ se res habent. Verum tu ꝑhumane facis:cū nostræ misereris calamitatis. Cui ego uerum aperui.Nō ꝙ tyrānidem inquam amiseris:idcirco doleo Dyonisi: Sed q॰ libere in græcia uersaris: quodq; a siculis calamitatibus liberatus es: quibus te assummi oportuit:cum terra marique mala commiseris.

Dio. Carnide

c Aptiões mihi & fallatias familiaris tuus Euremo proposuit q̃maxime fieri potest elaboratas. Ego autem iis uirtutem honorari non censeo: si manibus et obscuris pixidibus similes sint. Sed uiuendi ratione quam nudam unũquenq; præ se ferre oportet. Nam post difficiles et elaboratas inquisitiones/generosus & sapiens Euremo de maternis in patrem rebus tantum/non nudus pugnauit: & sapientis pugnam nonnulli ex uulgi numero & uitiosi homines dissoluerunt. Oportuit enim si uirtutem familiarem habuisset: uel ab ipso principio pecuniarũ cohibere cupiditatem: quæ omnium malorum/nõ honestissime philosophiæ causa est. Cuius officium est/ut omnes cohibeat affectus. Verum athenienses uestra philosophantium sententia iis similes sunt: qui cũ se ipsos sanare nõ possũt/aliis mederi ꝓfitentur.

Dio. Platoni philosopho

a bominaris pallium meum/& perã/tanq̃ mihi molesta & grauia: & uitæ nihil penitus conferentia. Nõ recte facis: tibi nãq; molesta sũt & grauia. Quippe qui in tyrãnorum cõuiuiis ĩmodice saturari & pecorum uẽtre: nõ animi uirtute ornari didicisti. Ego aũt ex quo uirtutem ãplexus sum/maius qddã q̃ cõtra uoluptatem tolerantiam/etiam cũ liceat/præ me ferendũ mihi ꝑsuasi. Siquidem præceteris homi-

nibus|me uitæ utilitatem afferre arbitror/nõ tam ex his quibus utor:q̃ quibus talis appareo. Quis enim contra tam tenuem & paucis contentum hominem hostili animo pugnare aggrederetur? Contra quos autem huiusmodi delectantur impetum facerent? Nonne contra regem aut populũ. Ex his igitur hæc sequuntur. Omni penitus malitia anima purgatur. Inanem cõtemnit gloriam. Immo dicas respuit cupiditates: uera dicere: & ab omni abstinere mendacio didicit. Qđ si tibi hæc non persuadent: dede te uoluptati: & nos tãquã parũ sapiẽtes irrideas.

Diogenes zenoni.

n Eq; uxor ducenda est: neq; educandi liberi: eo ꝙ humanũ genus sit imbecillum. Nam nuptiæ curas afferũt: & filii moerore humanam afficiũt imbecillitatẽ. Qui igitur ad nuptias & filiorum educationẽ opis & auxilii gratia adducuntur: cũ posterius intelligũt/quãtis molestiis distrahãtur: eos incoepti poenitet: cũ a pricipio uitare potuissent. Qui autẽ nullo mouetur affectu: satis sibi sua ad patientiam fore arbitratus|nuptias & liberorũ uitat sollicitudinẽ. Verũ eniuero uita hominũ deserta relinquetur. Dices. n. Vnde erit successio. Vtinã e uita mollitia tolleretur: & oẽs sapiẽtes efficerentur. Nũc qui nobis fidẽ adhibuerit fortasse deseret. Omnis autẽ uita negligit liberorũ ꝑcreationẽ. Qđ si humanũ genus

defecerit:nõ tam deplorãdum est:q̃ si muscarum & cabronum genus intereat. Eiusmõi nãq; uerba eorũ sunt:qui rerum naturam non considerãt.

Diogenes Hypponi

h Ortaris me ut ad te scribã:qd tãdem de sepultura & morte sentiam:ac si perfectus philosophus minime futurus sis: nisi id a nobis didiceris. Ego ãt satis nobis arbitror:si secũdũ naturã & uirtutem uixerimus:quod ĩ nostra est potestate. Que aũt post morté sũt:ita a naturæ ratione separi:queãdmodum quæ ante generationẽ nobis ꝑsuadendum est. Quo.n.modo hõ natus est:eodẽ dissoluitur. Nulla igitur oĩo futurorũ formidine moueare:cũ nihil sensurus sis. Ego cũ moriar iuxta me baculũ ponẽdum statui:ut quæ me offensũ uenerint aĩalia abigam.

Diogenes Icetæ

n On moleste fero pater ꝙ canis appellor:& duplici induor pallio:& perã fero & baculũ. Siqdẽ potius letãdũ tibi ẽ:q̃ iniquo aĩo ferendũ:ꝙ paucis cõtẽtus sit filius tuus:& iis liber opiniõibus/quibus oẽs seruiũt & græci & barbari. Nomẽ.n.cũ rebus insitũ nõ sit. Nota quædã ẽ quodãmõ.gloriosa. Cæli nãq; canis appellor:quoniã illi similis sum. Nã nõ secũdũ opinionẽ:sed secundũ naturã uiuo/sub ioue liber:& ĩ eo/nõ in ꝓximo bonũ repono/& stola qdẽ. Homerus/Vlixẽ græcorum sapiẽtissimum/cũ domũ

rediret ex ilio/mineruæ monitu idutũ scribit: quæ tã pulchra esset: ut nõ hominum: sed deorum ĩuẽtum pfiteretur. Et uestẽ tunicãq; dedit uelamina prima: Vilia nigrãti iam pridem sordida fumo: Et leuia adiecit uelocis tergora cerui: Et baculum: & turpem pertusamq; undiq; perã. Hic ansam e tortis humero suspenderat herbis. Esto igitur bono aĩo pater: nec nominis/quo me appellant: nec stolæ te pigeat. Nã alterum canis inuentum est: alterum dei.

Diogenes Sinopensibus

u Os me exilio dãnastis: ego uos domo. Nam uos sinopẽ habitatis: ego aũt athenas: hoc ẽ: uos cũ negociatoribus: ego cũ Solone: & his q græciã a medis liberauerunt. Vos qdẽ argiuis & uicinis acheis & hominum genere græcis inimico utimini. Ego delphis & heliẽsibus: qbus cũ & dii habẽt consuetudinẽ. Sed hoc ne nũc uobis primũ uideatur utile: nobis iã pridẽ fuit Icete patris tẽporibus. Nunc uero id unum uereor: ne patriæ gratia nõ credar molestus esse. Qd.n. me exilio dãnastis: hoc in meã facit defensionem: & nihil hoc mihi magis persuadet: Siquidem lõge melius est a uobis accusari: q̃ laudari. Verumtamen timeo ne cominus qui de patria mea sermo habetur/mihi noceat: neq; alterius rei ullã rationẽ habeatis. Melius.n.ẽ ubicunq; q̃ ita uobiscum habitare.

88.

Homen

laudari

habitare

Diogenes Antistheni

c Vm ex pyreo in urbem ascenderē a cōuiuio quodā: adolescentuli obuiā mihi facti sunt: male mihi cantu blādiētes. Quos cū tanquā hamus moratus essem abscedamus a cane dixerūt. Tūc ego Esto inquam bono aīo: hic canis talia non mordet: Quod simulac dixi: tristiria quadam affecti/coronas capite direptas laniatasq; & prætextatas: quas ad ornatum induerant abiecerunt: & taciti meis uerbis auditis/cōtinuo in urbē reuersi sunt.

Diogenes crateti

c Vm thebas proficiscereris sub meridiem ex pyreo urbem ascēdi. Cūq; ob calorem uehementius sitirem: fontē petii. Ibi promēti mihi ex pera poculū quidam deorum/qui forensiū curā habēt: ante oculos astitit. Qui iunctis i cauū manibus e fōte aquam hausit: bibitq;. Tunc ego id mihi commodius poculū arbitratus: tam bono & bonarū rerum præcepto uti non puduit: & sapiēter quidem. Abieci igitur quod habebā poculū: & iuētis qui thebas uenirent: tam præclarū inuentū tibi q̄primum litteris significādū duxi. Quippe qui nihil bonorū sine te cognoscendum mihi statuerim. Tu aūt hoc publice in foro dissemines ueli. Sūtet nobis alia prætcrea multa sapiētie plena. Ampla nāq; natura est: quā opinione & uita eiectā i hominū salutem cōuertimus.

Diogenes Hypparchiæ

d Elector desiderio tuo: ꝙ mulier philosophiã expetas: & nostrã cõplexa sis opinionem. Cuius austeritate etiã uiri perterrentur. Verũ ut pricipii tui optatum finẽ cõsequaris cõtende. Quẽ cõsequeris scio: si a Cratete uiro persapiẽte/ & nobis philosophiæ auctoribus/ nõ discesseris. Crebras autẽ nobis litteras dato. Multam nãq; epistolæ/ neq; minorem uim habent/ q̃ presens disputatio.

Diogenes Antipatro

n Oli nos reprehẽdere: ꝙ cũ nos ĩ macedoniã accersiueris: tibi nõ paruimus. Nõ.n.eo feci ut atheniensẽ salẽ tuæ mẽsæ prætuleri. Neq; contemtam ĩ me ambitionẽ suspiceris. Quarũ gratia alii fortasse id facerent: ut multitudini magnanimi uiderẽtur. Quod reges paruifacerent. Sed nobis q̃ macedonum mẽsa/ atheniẽsis sal lõge est familiarior. Nostri igitur dogmatis obseruãtia/ potius q̃ tui cõtemtu tibi nõ paruimus. Ignosce igitur nobis: siquidẽ si peccora essemus ignosceres/ nõ parẽtibus. Neq;.n. & regis & pecoris uictus idem est. Quãobrem sine fortunate Antipater unũquenq; ibi uiuere: ubicũq; ei licet / Hoc.n. præ cæteris regum est.

Diogenes Perdicæ

s I cõtra gloriam pugnare uis: quæ inimicorũ fortissima/ plus q̃ thraces & peones te offen-

dit. Abiectis hominũ affectibus me accerse. Possum enĩ hãc subire militiam. Verum siquid adhuc aduersus homines tibi faciendum relinquitur: & hoc ferme bellum non sentis. Sine nos athenis esse: & Alexãdri milites ad te accersito. Quorum opera & auxilio & illirios & scythas subegit.

Diogenes Alexãdro

s Cripsimus ad Dyonisium & Perdicam: praetea & ad te: qui cũ aduersus homines bellũ geritis prĩcipatum obtinere arbitramini. Atqui plurimũ interest: Alterum nãq; demẽtia est. Alterũ qua humano genere utimur scientia: & optimi alicuius gratia operatio. Tu autem cõtemplare quid nunc facias. Nihil sane nosti. Cõmitte alicui: qui tanquã medicus tibi ægroto medeatur: & falsa qua imbutus es opinione liberum reddat. Tu. n. ut mali aliquid facias cõtendis. Boni autem ne si uelis quidem potes quicquã facere. Præterea prĩcipatus & imperium nõ eiusmõi est: ut cum pessimis hominibus habeamus consuetudinem. Et semp̱ quicũq; nobis obuiã fiunt complectamur. Hoc. n. non modo mãsuetiores feræ nõ faciũt: uerum ne lupi quidem. Quo nullum neq; peius est animal neq; dãnosius. Quos mihi tua uideris stultitia sup̱are. Ii nãq; sua dũtaxat malitia cõtenti sunt. Tu autẽ mercede pessimos homines allicis. & in potestate cõstituis: ut male operentur. Præ-

terea & quæ ipsi & lõge iniquiora aggredieris Dãna hæc tãdẽ/et resipisce: Vbi nã terrarũ es. Quid tibi isti apparatus/& tãtarũ rerũ studiũ utilitatis afferũt. Nolim sane ista faciendo ullo te hoiem meliorẽ arbitreris. Qđ si nullo melior es: neq; hoc qcquã curas. Putas ne quæ moliris aliud esse: q̃ calamitatẽ? formidinẽ? sũma picula? Atqui nescio ubi ĩ maiores posses ĩcidere calamitates: q̃ quibus opprimeris. Et quisnã iniustus nõ foelicissimus sit? Quis malus & uiolentus/nõ idẽ re male operetur: & nihil qcquã habet boni. Et hæc tibi uita bonũ quoddã esse uidetur. Pro q̃ subeũdũ tibi piculũ arbitraris uel maximũ: dũ tuæ possis satisfacere cupiditati. neq; reputas eos tibi maxime isidias tendere. Siquidem multorũ est peccare. Neq; cũ talis sis: te unquã bono uiro usũ posses ostẽdere. Eiusmodi. n. hominũ genere delectaris: qualis ipse ĩ primis es: & plurimis malis/nullo aũt bono afficeris. Neq; tibi sufficient muri. quos facile mala superfiliunt atque irrumpunt. Considera quo pacto morbis hoies cõficiuntur. Febrẽ neque murus arcet: neq; satellitũ ĩpetus. Nũ aliter quis tyrãnus morbis cõficitur/q̃ ĩfimæ sortis hõ. Qua nam igitur alia gratia salutares tibi custodiæ disponuntur: q̃ mera stultitia: ut q̃diutissime ĩ ea pmaneas/& plurimis malis & ppetua afficiaris formidine? Anne putas aliunde hominũ mala puenire/q̃ ex rerum ignorantia? cum quid sibi faciendum sit nesciũt? Profecto et tu mihi

ex horum esse numero uideris. Neque. n. tyránorum pueri sapiētiores sūt. Cessa igitur bone uir: et siquid tibi boni esse uis ostende. Num quæ te deceant operis. Quod nunq̄ nisi edoctus assequi posses. Nūquid ergo quēpiā atheniensiū iudicū tibi mittēdū cēses? sed hi quoq; quottidie iniuste faciūt: et se maximos esse: et nullo malo alios afficere arbitrātur. Valitudinem autem aut salutem tibi dicere nefas est quoad talis fueris: et huiusmodi moribus præditus.

Diogenes Aruecæ

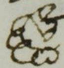
c Anis aruece sui ipsius cognitionē dicit. Ita. n. bene facies: et si quis aīæ morbus q̄lis stultitia est īsederit: ei medicū adhibeas deos precatus ut iis quæ non uidētur acceptis alterū facias. Noli quæso diutius istā uiuēdi rōem ꝑsequi. Vinū nāq; tibi recōditur: quod te offēdet et distrahet. Qui si mihi obtēpaueris: nō tātū mihi amcus q̄dignissimus fueris: sed aliis quoq; oībus ualitudinē aut salutē tibi dictā arbitreris: si litteras meas nō cōtemseris.

Diogenes græcis

c Anis iis qui græci appellātur gemitū dicit: q quidem et si nihil dixero uobis: est qui facie hoīes aio simiæ estis. Omnia simulatis: nihil cognoscitis: Vos igitur cū leges uobis ipsis feratis quibus īsupbiam elati intumescentis malitiæ testem accepistis. Nūquā i pace sed assiduo i bello cōsenescitis mali et

malorum auctores inuicem inuidẽtes. Si paulo molliori ueste alio aliũ uestitum: uel paulo ampliore argento: uel oratione facundiore/uel eruditiore potius præditum cõspexeris. Nihil eni sana ratione iudicatis: sed ad ea quæ fidem uel persuasionem faciũt/uel gloriosa uidentur/ꝑcliues oĩa uitio datis. Hihil neq; uos progenitores uestri cognoscitis. Sed ignorantia & amẽtia uestra bonos uiros maledictis/urgetis: & persequimini. Odio autem uos habet/nõ mõ canis/sed ipsa nãtura. Parua nãq; letitia: multo dolore afficimini: & ante ductã uxorem: & postquã ducta est: ꝙ duxeritis perditi estis & morosi. O quot qualesq; uiros/alios quidem bello uictos: alios in pace/quam appellatis oblata causa interemistis. Multi cruci affixi sunt. Multi á populo iugulati. Alii publice uenenum biberũt. Alii rota uersati sunt. Vtrum igitur potius amittendũ fuit: ô insana capita ut erudirentur: an ut ĩterimerentur. Ex mortuis nullam sane accipimus utilitatem. Nisi in quãtum pecudum carne uescimur. Hoibus ãt bonis ꝑculdubio opus est. Vos ĩsani illitteratos & rudes musicã docetis: ut ea uobis aliquando usui sit. Viris autem iustis quãobrem uestra doctrina imbutis non utimini: quãdocunq; iis opus esset? An quoniam iniustis indigetis: quando ciuitatem uel exercitum placet diripere? Neq; dum hoc magnum est. Sed quotiens ui bona operamini:

etiam meliora intueri licet: & quos attingere potestis iniuria afficitis: cum maiori uos digni essetis supplicio. Et mercurialium & quinquatriorum solẽnitatibus in gymnasiis & medio foro comeditis: bibitis: inebriamini: concumbitis: deliratis: in utranq; partem consulitis: muliebria patimini. Inde in nos impie clam atque palam facitis. Hæc nihil curat canis. Sed uobis omnia curæ sunt: & cum a naturali uita canes prohibetis: quonam pacto in eos non peccatis. Ego quidem canis uerberõ. Natura autem re ipsa eodem mõ uos omnes ulciscitur. Aequo nanq; iure omnibus mors impendet: quam uos formidatis: & pauperes sæpenumero uidi ob inopiam sanos esse: diuites autem minime ob ĩfoelicis uentris icõtinentiam. Cui cum indulgetis breui titillatione nimia cum uoluptate affecti uehementiorem postmodum dolorem subitis. Neq; quicq̃ uobis prodest domus: neq; qbus habundatis pecuniæ. Sed cũ aureis & argenteis toris discumbitis: in ipsa foelicitate obduratis: neq; adduci potestis: ut bonorum reliquias cum oleribus edatis mali & malorum amici. Qui si quid uobis mentis inesset: si non ebrii desiperetis: optimo illi Socrati sane fidem adhiberetis: & in cõmuni omnium consensu assentiremini: ut p omnes ætates aut continentiæ studeretis: aut suspendio uitam finiretis. Neque enĩ aliter ĩ uita fieri potest: nisi

Sogdomitti

Paupertas
Gula
Diuitiæ
Diuitiæ
Amici
Socrates
Continentia
Mors

tanquã in conuiuio semper uino madidi uertigini-
bus & intestinorum doloribus ab aliis duci uelitis.
Neque uos liberi fieri potestis. Et dum ĩ luxuria &
delitiis quæcunq; ĩ potestate uestra bona sunt/aĩo cõ-
plectimini: ueniunt communes carnifices: quos uos
medicos appellatis. Qui quicquid sibi in mentem
uenerit: id dicunt & faciunt. Hi autem qui bene me
dentur: ĩcidunt: urunt: ligant: ĩtus extraq; medicinas
exhibent. Et si conualueritis: nullam gratiam habe-
tis: sed diis habendã ꝓfitemini. Sin minus: medicos
accusatis. Potius autem mihi lętandum/q̃ dolendũ/
ꝙ plus scio q̃ ignorem. Quod mihi contingit: ex
quo cum Antisthene sapienti cõsuetudinem habui:
qui cum iis dũtaxat/qui se ipsum norãt disputabat.
Cæteros qui naturam: rationem: ueritatem ignora-
bant/penitus contemnebat/nulla carentibus ratione
& stultis pueris cura adhibita. Allata est in epistola
ratio canis/barbaris/cur eis gemendum sit: quousq;
græce edocti/ueri græci efficiantur. Nam nunc lon-
ge elegantiores sunt: qui barbari uocantur/& loci
quem habitant & morum ratione. Nam qui græci
nuncupantur: apud barbaros moerent. Barbari autẽ
& si res suas conseruandas/& ad seruandum se suffe
cturos arbitrantur. Vobis autem nihil satis est. Quip
pe qui ambitiosi/et sine ratiõe/et perdite educati ui-
uitis.

92

Medici

Antisthenes Amici

Ambitiosi educatio

Diogenes Epimenidi

d iogenes Epimenidi præclarorum oīum ob uirtutem/tolerantiam dicit. Audio te domi uentri & corporis cultui īdulgentem desidere: & tamen uirtutem polliceri. Quod mihi minime admiratione dignum uidetur. Bonum nāq; esse secūdum Simonidem/difficile est: polliceri autem perfacile.

F I N I S

Hunc librum emi: Legi: Notavi et Reposui. Ego Julianus Ghugelmus Pratensis utriusque Juris Doctor Minimus

RENVCCII VIRI CLARISSIMI IN EPISTOLAS BRVTI AD NICOLAVM QVINTVM POHTIFICEM MAXIMVM PROEMIVM.

Solent beatissime pater/qui inuigilāt alicui operi/quod ad mores hominū spectet: uel ad rerum notionem: seu uitæ decorē: illud principibus seu diis in terris sacrare. Quē morem nimirum cōmendatione dignū: & ab religione minime alienū a Iouis seculo initiū habuisse: & ad nostra usq; tempora seruatū reperio. Nam cū Iupiter eiecto de regno patre Saturno maiorē uitæ partē i olympio monte coleret: quicūq; quippiam noui inuenissent: quod uitæ hominū usui fuisset: ad ipsum ueniebāt: ac ei suas inuentiones dedicabant. Hunc ipsum morem posteros deinde seruasse exēplis potissimū sciri licet. Quippe Esopus fabulator egregius fabularum opusculū quod græce cōscripsit: Creso lydorum regi sacrauit. Nicāder quoq; pergamenus autor uetustissimus theria & Alexi pharmata uersu exametro edita ad Attalum pergameum perscripsit. Oppianus cilex poeta sui sæculi non obscurus/poema suum de natura piscium uersu exametro compositum Comodo imperatori uouit. Cui Comodo Iulius quoq; Polideuces opus de rerum uocabulis emēdatissimum dedicauit. Idemq; alii q̃plures suis tēporibus fecisse

d

Iuppitē

Esopus

Cresus

traduntur. Quos percensere non datur in præsentia locus. Horum igitur uestigia secutus/quasdã episto las Marci Bruti/græce conscriptas: quo tempore ipse & cassius/mortuo Cæsare bellũ cum Dolobella ꝑ syria asiaq; ꝓuitiis sibi ꝑ senatũ decretis gerũt: & quas quidã Mitridates uir sane haud rudis: sed ĩ dicendo satis peritus/hinc inde dispersas coegit: ac illis ꝑ sui exercitatione ingenii caracterẽ Bruti imitando rescripsit: ut in epistola sua inferius scripta dilucide patet: his noctibus ꝓxime breuioribus/tuo nomini feci latinas. Quod nemini absurdũ debet uideri. Quippe si illis licuit inuẽtiones suas principibus sui sæcli sacrare: cur mihi fas nõ sit/meas lucubratiunculas illi dedicare: qui in terris uicarius est eius: qui ueræ sapiẽtiæ est fõs & origo: ac ueri laboris magister & actor extitit & existit? Et maxime cum eius tronum in terris/hoc nostro sæculo is teneat: q iure ac merito põtifex appellatur? Propterea ꝙ pontem quibus uiis ad ueræ uirtutis fastigiũ adire cupientibus uerbo et opere efficit amotis bellorum turbinibus: & ex agro domini malis fructibus euulsis: sismate singulari prudẽtia sublato: nec minori cõsilio inqnatiõe ecclesiæ dei ac christianorũ ludibrio abolitis. Litteris quoq; disciplinarũq; studiis iam diu exterminatis & floccifactis in sedem suam fauendo pariter ac fouendo reductis. Et quod maxime mirum est/his omnibus sũ-

ma celeritate cõfectis. Sed de his loco & tempore cu mulatius/si uita dabitur/& otium/dicetur. Nunc ne nimium uagetur oratio: redeat quo discessit: Itaque beatissime pater/huiusmodi epistolas sanctitati tuæ qua decet reuerentia offero. Quæ licet sint breues/& sine põpa uerborũ: dicẽdi tamẽ grauitati/si tua sãcti tas paulo diligentius aures præstabit. nimirũ & pro culdubio charas habebit.

Mitridates Mitridati nepoti

b Ruti epistolas iterũ ac sepius sũ admiratus/nõ ui dũtaxat & breuitatis gratia: sed ceu cuiusdã impatoriæ dignitatis caracterem habẽtes. Videtur eni nihil existimari clarum/nisi quod sit magno ani mo dignum. Ego uero quæ super his sentio: tibi du bium minime esse arbitror. Et quãq̃ illis rescribi nõ putem apposite posse: id tamen experiri uolui: ut ea rescribendo afferrem: quæ singulis earum congrue rent. Quod licet inuentu difficile sit: tum ex fortu na temporum illorũ nobis ignota: tum & maxime sententiarũ cõditione: quibus tunc temporis populi uersabantur. Non tamen impetum animi continui: quin partim ex historiis eligens: partim ex secũdis tertiisq; epistolis/quid priores subcontinerent perci piens ipsarum cathalogum ut quiui institui. Quip pe natura haud facile est in alienum concurrere elo quium: cum plenũ consequi posse suum: sit prorsus

Brutus

difficile. Brutus itaq; cum milia epistolarum ut uiro expediebat: qui pluribus gentibus bellum gerebat scripsisset: siue ipse/siue quis alius/in scribendo ꝓbatus: illas solum edidit: quas diligẽtius scriptas censuit: ratus ut arbitror ꝑfectionẽ paucarũ q̃si satis esse debere. Cũ igitur ille in cũctis se imitari nequiuerit: quo nã nos pacto similes aliis in dicendo esse poterimus? Sed dulcis quædam passio spes est/quæ mortaliũ aĩos nõ solũ ad optata cõsequẽdum polllicetur quin etiam ad desꝑata blanditur. Quare cum nihil iam deesse censeam tibi/etiam sine rescripto/habere maxime optanti elargior. Vnum tamẽ me nõ latet: ꝙ cum brutus/multis gentibus & populis/de rebus plurimis differendo scriberet: uno caractere iure emicuit. Quem si mutasset: & formulam non seruasset: ceu signo aberrans contemtus fidem amisisset. Praeterea quis aduertere debet: quod plerique arbitrantur: præsidis esse iperiose subditis fore scribendum. Sed cõtumeliosa rescriptio/nobis ceu ignauis affert reprehensiõem: & humilis oratio in rescribendo minime conuenit. His tamen difficultatibus consideratis nõ minus studii ac operæ dedi ac breuem exercitationem mihi quidem institui. Tibi uero prædium non amplum: & a nonnullis fortasse minus appretiandum. Quippe pleraq; ante experimentum in admiratione solent haberi: quæ postea ꝑfecta cum di-

Spes

Subditi

lucide tenentur incõsulte facilia ducuntur.

Brutus Pergamenis

a Vdio uos dolobellæ dedisse pecunias: quas siquidem sponte dedistis: fassi estis mihi iniuriam: Si uero inuiti: ostenditis illas mihi ultro dare debere.

Pergameni Bruto

p Ecunias Dolobellæ cũ erat copia nobis/dare coacti sumus: tu uero nobis succẽses/qui eas tibi dare uolumus. Sed quod uolumus: id ex inopia efficere nequimus

Brutus Pergamenis

p Ecunias quo tempore iussimus cum nõ miseritis nobis: nihil aliud lucri fecisse putetis: nisi ut illas per uim exhibeatis. Itaque duplex damnum uos sequetur. Nam æquos tarditati sumptus persoluetis: & tanto deterius/quanto etiam inuiti & sine gratia quam merito ob obsequij reportassetis. Quippe non par gratia refertur iis/qui præsto & in tempore parent: ac illis qui inuiti/& non nisi coacti obsequia exhibent.

Pergameni Bruto

p Ecuniarũ exhibitio si nobis facilis foret: nõ permitteremus: ut tarditate gratiam perderemus: ac duplici dãno afficeremur. Quoniam qui possunt si dare negãt: nullã utilitatẽ consequuntur:

cum demum inuiti etiam plus dent: & obsequiorũ gratiam perdant. At probe tenes ꝙ cito dare: opus est copiæ facultatisque: & festinatio licet urgeat: ab inopia tandem superatur. Quare nec æquum/nec iustum est: ut qui præ inopia obsequi tardant minus gratiæ reportent q̃ qui ob copiã cito exhibent.

Brutus Pergamenis

o Ratores uestri pecunias attulerũt/plures quidem ut ipsi asserunt: q̃ fuerit possibilitas uestra: sed usui nostro longe pauciores. Videte igitur ne plus possitis/q̃ simulatis: ac q̃ potestis minus uelitis.

Pergameni Bruto

m Isimus tibi pecunias/usui tuo fortasse pauciores: sed multo plures uiribus nostris. Inopiam itaq; nostrã excusamus: ꝙ minus q̃ uolumus pecuniarum habentes/plus exhibemus q̃ possumus alacres.

Brutus Pergamenis

d Olobella hostis est uobis: & uos illi uti amico contra me exhibitis oĩa. Quid itaq; ex huiusmodi re consequi putatis? nisi æqua illis ꝑpeti q hostibus sint auxilio. Quippe illis nõ idulgetur: quos errati non poenitet/prius q̃ omnino erogent.

Pergameni Bruto.

a Micitiæ nostræ cum Dolobella/tu causa &

auctor fuisti:qui super hoc nobis tarde in præsentia scribis. Opus enim fuit illius imperio assentiri: prius quã ꝑpeti quæ declinauimus. Cæterũ uenia nõ denegatur illis: qui cũ norũt: sua errata corrigũt.

Brutus Pergamenis

d Ecretum uestrum uestris ab oratoribus apud abderam recepi: dũ ibi ex italia exercitum expectarem. Ibi uero uestram tarditatem percipiens lõge uos culpaui. Vellem equidem pergamenos iam diu hæc ut eos decuit: diligẽter considerasse. In aliis uero de promptitudine uos cõmendaui: & præcipue super ducentorum munere talentorum. Cum olim inuiti Dolobellæ quinquagita largiti fuistis.

Pergameni Bruto

e T cito cognouimus quæ expediebat: & postea non tarde sed quando quiuimus: quæ facto opus erant cõfecimus. Nam cum nobis copia erat: nõ plura quã quinq̄ginta talenta dedimus Dolobellæ. Nunc uero cum inopes simus: in triplo plura uolentes tibi contulimus: ut certo scias quanta uoluntaria inopum exhibitio superat eos qui in opulẽtia non nisi coacti inuiti exhibent.

Brutus Rhodiis

x Anthios cũ a nobis defecissẽt extrẽo supplicio affecimus: Nã usq; ad ꝑuulos oĩbus cæsis eorũ patriã igne & ferro diruimus. Patarei q̃a fidi nobis

extiterunt:tributa ſane relaxauimus:ac liberos & ſui iuris eſſe conceſſimus. Atq; pro reſtauratione eorũ quæ demolita erant/quinquagita talẽta remiſimus. Liceat & uobis cõſulere/ac uidere/utrum noſ pro ho ſtibus/quẽadmodum xanthii: an pro amicis ceu pa tharei haberi uelitis.

Rhodii Bruto

x Anthios pro libertate reſiſtentes/cum atrociter tractaueris:non tamen pathareos imitaturi ſumus. Qui muneribus pellecti/ſeruitutem potius ſubierunt. Sed eorum abominantes fortunam/ac ſententiam damnantes/in muneribus accipiẽdis/generoſitatẽ animi tenere conabimur. Nam decernimus libertatem cũ periculo etiã fore præclariorem/q̃ quæſtu & muneribus adipiſci confugium.

Libertas

Brutus chois

r Hodus quidem Caſſio iam ſeruit: ciuitas ſane magis audax q̃ ꝑpriis uiribus firma exiſtens. Lycia uero nobis uniuerſa paret: partim bello domita:partim ne extrema ſubiret. Quæ ſane optio profuit illis. Nam uolentes ea elegerũt quæ nõ multo poſt inuiti feciſſent. Eligite igitur uos utrũ coacti bello ſeruire:an nos in recipiẽdo amici dici uelitis.

Choi Bruto

n Ec rhodiorum captiuatio qui tua iuſſa ſpreuerant nos ſane terret:nec lyciorum cum adu-

latione prosperitas nobis fiduciã aliquam exhibet. Quippe spes atque timor inter amicos extimari debent. sed apud eos qui alieni effecti iam sunt oio cõtemnuntur. Nos autem qui supra ad te accessimus: id unum ꝑrsus dolemus: si aut minis aut pollicitationibus nos ut pecora trahere mediteris. Velis igitur habere nos potius aliis in exemplum/q̃ aliorum exempla.

Brutus Chois

n Eq; maris sine nauibus: neq; agrorũ sine cultu ulla extat utilitas. Itaq; operam date/ne naues desint nobis: quoniã ex mari non plus absq; nauibus commodi reportatur/q̃ si continue quiuis in harena permaneat.

Choi Bruto

s Aepe & frequẽtius cõtingit agricolationẽ nauigationẽq; a tẽpore ĩpediri. Quod.n. terra ac mare a natura habẽt/nõ tamẽ illud deficit oio. Quare nõ ẽ æquũ id nolle possidere: quod licet quãdoq; deficiat/ad usum sane de facili reducitur.

Brutus Chois

q Vi pro confederatione missi sunt a uobis: ii mihi renũtiarunt naues modo a uobis parari. Siquidem pro tẽpore paratis. ad quid utiles sint huiusmodi apparatus nõ uideo. Ea apparatio quæ minime ĩ tẽpore fit: nõ plus cõducit: q̃ inapparatio:

quæ penitus inutilis exiſtit.

Choi Bruto

q Vod tẽpore belli priuſ appatus fieri oportet: q̃ belli uſus ueniat:cognoſcimus: quã rẽ cõſe-deratis nõ eſt facile cognoſcere:niſi multo prius ſibi denũtietur: Verũ.n.ipſos appatus licet tardos:nõ ta-men exiſtimes fore inutiles: quippe ſi i tempore nõ aderunt:poterunt in futurum ſeruari.

Brutus Trallianis

q Vod Dolobellã i agris ueſtris cũ exercitu ma-nere pmittitiſ:ſi agere mihi iniuriã minus exi-ſtimatis:nõ recte ſẽtitis. Verũ.n.ſi exiſtimatis: & ſta-tim uti hoſtẽ inde abire nõ cogitis/eũ quẽ p hoſte a nobis expulſũ ſcitiſ:errare lõge uidemini. Vel igitur eũ abire cõpellatis: uel agere nobis iniuriam fatemi-ni. Quod ſi eum nõ expellitis: uidete ne ſimul cum eo uos abire cogamini:

Tralliani Bruto

q Vod Dolobella i agriſ noſtris ſe recepit/et rei p: noſtræ ui quãpiã intulerit: nõ tamẽ ea oio poti-tur. Nos uero ducẽ romanorũ/qbus ſocii & amici/& ſub quorũ dominio ſumus:nõ expelleremus:niſi in belli premiũ uellemus patriã exponere noſtrã. At ſi qs nobis iuitiſ ui aliq̃ iferret:ope extẽderemus dolo-bellã nõ niſi nobiſ uolẽtibus itra loca noſtra metari

Brutus Trallianis

98.

s Cripsimus uobis tépore supiori q pmittétes dolobellá itra loca uestra castrametari/ multũ ac nimiũ erratis: atq; idẽ uobis i præsentia significamus. Ná si illũ ceu amicũ uti i re sua stare pmittitis: aduersus uos hæc sibi cõceditis: & cũ belli fortunæ ptícipes secũ sitis: hostes nobis nõ uiros esse ostéditis.

Tralliani Bruto

d E Dolobella supra tibi satis significauimus: & nũc isup notũ facimus/ q nõ i locis/ ceu suis metatur. Illa. n. nostra sũt: neq; siqs illa loca sibi tradere uelit: nõ nisi iuiti coactiq; assẽtiremur habere. Q đ si uidemur belli fortuna secũ pticipare: consultius esse scito: opponere se illis/ q humilioribus dominãtur q̃ uirũ sociũ a uiribus urgere: ac se ultro romanis hostes ostendere.

Brutus trallianis

n Vntiatũ mihi é q menedorus ciuis uester Dolobellæ inimico meo hospes & amicus existés efferit ut itra loca uestra castrametás ide abire nõ urgeretur/ et nũc querit ut itra urbẽ cũ exercitu recipetur Quod Dolobellæ pdesse ipse uel quis alius opatus sit: id mihi molestũ nõ est. Nec aíauertẽdos cuiuspiá errores hactenus existimo/ considerata amicititia ac hospitalitate eorũ. sed ne i antea aliquid aíauersionis dignũ ppetretis ipsũ Menedorũ e ciuitate i exiliu m eiiciatis uestro cõmodo et utilitati pspiciétes: ex quo

ipse patriam uendendo suum dűtaxat commodum quæritat. Neque Dolobellam quoquo pacto recipiatis: sed á finibus uestris expellatis: quod si resisteret: ui & armis cogatis. Quippe si non parebitis: nő mediocri opera uos Dolobellā recepisse: sed Menedorum uestro suasu huiusmodi res aggredi ausū fuisse putabo.

Tralliani Bruto

n Ec Menedorus nos impulit: ut Dolobella cum exercitu reciperetur: nec antea cum copiis accessit: ut sperneretur. Atq; nos ualde letamur tibi uideri ꝙ non consilio nostro Menedorus quippiam agitet. Sane nos cum romanis in amicitia esse q̄primū fassi sumus. Verū de Dolobellæ hospitalitate ciui nostro succenses: & ob hoc ut e patria abiiciatur iubes: Verum armis & exilio ut in rem nostram minime foret. Et maxime quia Menedorus dolobellæ adhæsit: non ut patriam uenderet: aut principatū sibi caperet: sed absurdum putauit oportunis cōmodis non assistere amico. Tu uero si præclarum esse existimas: sicut certe est: non quærere ulcisci errores: multo præclarius fore putabis: non temere esse credendum: sed in singulis iudicium & examen esse adhibendum. Quod si diligenter effeceris: uidebis non quibus debes te esse ifestum: sed illos criminari: in quos inimice te geris

Brutus Trallianis.

q Vas pecunias Dolobella dimisit Menedoro hospiti & amico suo: & si quæ etiã aliæ apud eius liberos depositæ sũt/uel apud eos q post Menedori fugã eius bona acceperũt: ad me statim mittere curetis. Quod si efferrent eorum nihil habere: ipsos cum liberis simul & uxoribus mihi destinetis. Quippe non conuenit clementiam meam illis prodesse futurum: qui cum hostium meorum amici & hospites fuerint: nullã hactenus penã dederunt:

Tralliani Bruto

q Vod Dolobella sumptuosissimis belli temporibus pecunias congregauerit/aut depositum fecerit minime est uerisimile. Neq; Menedorus e patria fugiens/ne dum pecunias: sed ꝓ sepulchro domi reliquisse potuit. Mittere itaq; tibi pecunias quæ non sunt: aut homines insontes esset impossibile ac prorsus absurdum. Non eni dignum fore putamus/proditionem per tuos tibi inimicos factam ciuibus nostris/usq; ad perniciẽ obesse futurã.

Brutus Pathareis

d Amasippum rhodiorum Nauarchum post conflictũ eorum fugientẽ a phractis in portum uestrum maximum se recepisse sum factus certior ab Hermodoro mercatore samio. Qd' se cõtulit eo: nullum uestrum existimo esse peccatũ. Sed si ibi

hostes

permanere/nec inde abire pmittitis: mihi ad iniuriã & uobis ad ignauiam æque imputabo.

Patharei Bruto

s I nobis citius q̃ tibi renũtiasset Hermodorus nõ queãdmodũ nauigãs ĩ portu nostro latuit Damasippus eodẽ mõ abiisset: sed rhodiorum cõflictus pars quoq; ipse fuisset. Tu uero nos æque increpas: ac si ab initio huiusmõi res nota fuisset. Venia itaq; dãda est nobis/ finẽ belli ignorãtibus. Quippe non est uerisimile nos illum recępisse: neq; ignauiæ utrum ꝓ defensione sua uenit ignorasse.

Brutus Canniis

o Stenditis ꝑ legatos mihi lõge esse beniuolos sed opa sane uerbis minime respõdẽt: cũ quæ opus mihi sũt: eorum nihil afferre studeatis. Videte itaq; ne nos q offẽsiõi & opibus magis credimus/ q̃ ex uerbis uolũtatẽ uenemur uobis ceu hostibus infestos reddatis.

Opera Verba

Cannii Bruto

m Irũ nõ ẽ si p legatos beniuolẽtiã ostẽdimus: & ĩ efficiẽdo quæ opus sint deficimus. Nam unũ ẽ opus studiosorũ: alterũ ẽ ĩpotẽtũ. Quapp conueniens est studii affectũ magis cõsiderare: q̃ in opibus defectum: Ac eos existimare amicos: qui ad ea quæ non possunt seduli tamen existunt.

Brutus canniis

Subditi

s Vbditorũ obseqa blãditiarũ plurimũ/ac timo-

ris primo aspectu pticipia sūt. Sed qbus scribimus cū prōpte parēt: hi cōstātiā & firmitudinē ostendūt. Vos itaq; de qbus scripsimus uidete ac considerate utrū alia obseqa p uim oīa/an p beniuolētiā uos efficere oporteat: q̄q̄ spes cōstātiæ uestræ mihi satis ostēdit/uos ad usus nostros ppetuo fore paratos.

Cannii Bruto

f Ides qdē beniuolētiæ/& nō ppetui obseqi existit. Id. n. facultatis ē opus nō se ab obseqo retrahere quibus tēporibus adsit facultas. Nos uero si putaremus ex supioribus studiis nostris non haberi nobis fidē: illud quoq; arbitraremur oēs labores nostros erga te frustra futuros. Verū. n. erga te uti amicitia ficta minime conuenit. Cui si abest timor semper blanditur: & si adest: adulatione fallitur.

Brutus Galliis

c Onsilia quidē uestra nihil pensi: obsequia uero nimiū tarda. quæ sit igitur eorū finis cōsiderate

Gallii Bruto

m Ature quidē cōsulere tutū: tarde uero obsequi ē opus ipotētiæ. horū igitur unus ē finis. s. uenia.

Brutus Cizicenis

a Rma ex bithinia siue terra siue mari ut ī hellespōtū celeriter & tute deferātur uidete. quippe si tardius q̄ nobis expedit deportarentur: aut in deportādo amitterentur: uel ab hostibus itercipentur: iniuriā nobis p uos irrogari putaremus.

Ciziceni Bruto

d Ifficile ē arma quidē terra ꝑpter hostes mittere: mari uero propter ꝓcellas: & quod est difficillimum: tu duo inuicem cōtraria iubes: tute scilicet & celeriter: tamen neutra in re studium deerit: ut si quid casu forte euenerit: ne nos in obsequēdo dānare merito possis.

Brutus Cizicenis

a Rma quo tempore uoluimus nobis delata fuerunt. Pro huiusmodi igitur obseqo mihi in tempore præstito/isulā ꝓconensiā cum lathomiis quæ in ea sunt uobis elargimur.

Ciziceni Bruto

n On spe questus ad ea quæ misimus studiosi fuimus: nec aliis in rebus desides fore putamus: nō pretio: sed tua solum cōmendatione contēti. Tamen si largitione tibi digni uidemur: magis letamur testimonio tuo q̃ lathomiis ꝓconensiorum.

Brutus Cizicenis

o Ratores uestri me in bellum euntē sunt consecuti: atque orātes ut auxilia uobis remitterem impotentiam culparunt/ac reipublicæ indigentiam. Verum licet iuri proxima sit necessitas incumbens: tamen cum antea non miseritis: nunc indilate ac sine mora mittatis: quoniam obsequium uestrum nunc tēpus magis desiderat: & quia spem de bello

deteriorem percipere uidemini ad impotentiam decurritis. Quam rem ipse audiens lætor: & econtra tristarer: si audirem eos qui probi non sunt/quandam habere potētiam. Itaque uiros non amplius socios sed inuitos me uideo habiturum. At uos non lateat/ ꝙ si contigerit in bello uictoria potiri: graue erit illis/ qui se īpotentes ne forent participes belli ficte ostēderunt.

Ciziceni Bruto

S Tudium erga te nostrum/non solum ex his quæ tibi subministrauimus: sed tuorum erga nos munerum testimonio comprobatum satis fidei habere putamus. Et quoniam mortalium uotis non semper tempora respondent: necesse est ut in partem inimicitiæ impotentia annumeretur. Quæ una ut uidere licet: magnanimitati longe aduersatur Verum enim quemadmodū qui sedulo obsequuntur in pretio sunt habendi: Sic qui ex impotentia obsequi nequeunt: indigni uenia existimari non debēr. Sane tu putas nos de impotentia ficte loqui: quasi existimans nos non tantum egere quantum egemus: Cum uiros non socios: sed ministros inuitos te habiturum scribis. Sed de uerbis non disseramus: et huiusmodi ualere potius sinamus. Cæterum si spem belli abiicimus: quare in mittendis oratoribus tibi obsecuti sumus? Nunc uero optima tibi op-

Tempora

Impotentia

tantes/ac etiam per Iouem expectantes:ſi de uictoria ut hoſtes eris eiecti:lætitiæ tamen ceu amici erimus participes.

Brutus Smirneis

p Romptitudo ad parendum cõtinua quidem exiſtens/firmitudinem ſubditorum erga præſides oſtendit. Verum qui obſequi in tempore defi-ciunt/quo potiſſime opus eſt:hi impotentiam & nõ eorum ſententiam accuſãt. Inſtate itaq; ea nobis ad-implere/quæ ſcripſimus ad bellum oportuna. Qua ĩ re ſi uos minus q̃ ꝓbos oſtẽdetis:putetis uobiſ nõ profuturam:quæ antea profuit excuſatiõem. Quip-pe nemo putare debet:ſe æqua cõſecuturũ:cum ipſe nõ æquus nec idẽ cõtinuo ſit.

Smirnei Bruto.

c Ontinuo poſſe obſequi opus eſt uotorum: At ipſis eſt ex inopia quandoq; non ſuffice-re ad obſequẽdum. Defectus ſane obſequendi non modo inſtabilitas iubentium efficit: uerum etiã fre-quentatio tributorum. Nos ſi in reliquis timore pa-ruiſſemus:id nunc negare non auderemus. Verum nobis ecõtra euenit q̃ ſuſpicati ſumuſ.Nam cum uo-luntas ſtudioſa fuerit/de impotentia non adhibetur fides.Quare abſurdum eſt ꝙ tributa magis debeãt obeſſe/q̃ obſequia prodeſſe.

Brutus Smirneis

Obedin

Subditi

x Anthii cum captiuarētur sibi misereri nobis supplicarūt. Sed erat ut arbitror ualde difficile eos q̄ spei erāt pticipes posse effugere spei effectū: & ex uictoria uolūtatē uenantes æquo errore uersari: ut ex opposito nō contristaremur. Hos itaq; oi pditione dignos fore iudicauimus: atque aliis publica uoce preconis notum fecimus: q̄ nisi statim nos recepint: me nemini inimicitiorē futurū q̄ fuerim xanthiorū fortunis reperierint.

Smirnei Bruto

n Eq; xanthiis præstare salutē decuit: quā ipsi fortasse aduersariis tradiderūt: aut certe corroborauerunt. Nā quēadmodum uictoria spem belli oēm capit: sic pfligationis affectus i cōmunē misericordiam ex humanitate deuenit. Et scire licet q̄ clemētia eos præparat ad beniuolētiā/qui ex pfligatione reliqui sunt. Quippe minitatio odium parit: atq; mortales in desperationē ex timore sæpius adducit. Verū misericordia eosdem ex odio item ad beniuolentiam trahit.

Brutus Smirneis

a Vxilia uestra uenerūt nobis uictoria iā potitis. Sed q̄ tardius uenerint prīus lætamur. Nā ad belli obsequia æque ac nō uenerint inutilia fuissent. quoniam tarditas post rem cōfectā/æque ualet/ac si res multo prius/ac iam diu facta fuisset

Smyrnei Bruto

c Ontigit tibi uictoria potiri citius q̃ auxilia licet celeriter transmissa uenissent. Qua in re quo ad beniuolētiā īefficaces tibi merito dici nō possumus. Et quāuis tarde uenerint: non æque ad reliqua erūt inutilia: ac si penitus nō uenissent.

Brutus Milesiis

u Rbi uestræ uenia minime danda est: siquidem pecuniis ac militibus indiget. Quippe in tanto populo aduertere debuit ne ad inopiam deueniretur: & ne uiros steriles tam īgenerose haberet: Nec dicere conuenit fortuna non indigemus: sed salubri consilio redarguimur. Quod si in iis quæ ad uirtutem spectant nihil exercetis: nec paratis quæ pertineant ad potentiam: palam est ꝙ imerito ciuitas appellatur.

Milesii Bruto

t Vrpe est quidem pecunia & militibus indigere: non illis qui non sua culpa in necessitate cōstituti sunt: sed multo magis culpa illorum qui procul a domo opulescunt/ indigentia nostra est: ꝙ ad supplendum non sufficimus: quæ continuo postulamur. Verum consilio ac fortunis sumus nobis domi satis/ ut ciuitas appellemur. Quod si procul amicis non sufficimus: domi tamen haud indigemus.

103

Brutus Milesiis

s I uobis in cōmuni arma existunt:ac illis nō utimini/meo iudicio longe erratis. Cum oīs uis armorum in usu consistat. Nec minus peccatis:si non habentes ea comparare negligitis. Quippe si qui habent & non utuntur ualde sunt damnandi. multo maiori qui non habent crimine sunt digni.

Arma

Vsus

Milesii Bruto

n On arma sunt uires hominum: sed armorū ipsi uiri. Illa enim sine uiris nihil ualēt. At uiri arma parare ac illis uti possūt. Nō ergo utilia sūt iis qui parare nequeūt si desint: nec illis qui licet habeant:ea tamen uti nesciunt.

Brutus Liciis

q Væ uobis apud caunum instrumēta meccanica ad expugnationem muralem naualéq; existunt: ea omnia Cassio collegæ meo rhodum expugnanti mittere curetis intra trigita dies a die qua uobis præsens epistola reddetur/uel quoq; celerius: ne si deficeretis:quos contra rhodios fecimus apparatus/expediat nobis cōtra uos uti.

Licii Bruto

c Eleri mandato una congruit responsio: q̄ci to uidelicet obsequi conabimur. Itaque opere diem absit nobis diffinitū præuenire: ex quo minitando nobis promissa præuenis. Erūt igitur instru-

menta nō inutilia/licet appareāt uetusta.

Brutus Liciis

m Achinæ quidem uestræ bello iam confecto ut uetus extat uerbum delatæ fuerūt. Vos tamen cōmendamus/ꝙ in quo termino a uobis trāſ mitti iuſſimus nō defuiſtis. Sed Caſſius ante uenit.

Licii Bruto

c Itius q̄ ſperabatur contigit tibi uictoria poti ri:nec tarde nobis parere mandatis: ſi conſi deras quibus temporibus iuſſiſti:& quibus Caſſius quem miſiſti receperit.

Brutus Liciis

x Anthii beneficium meum per ignauiam cō tendentes in ſepulchro deſperationis patriā poſuerunt. At patarei ſeſe mihi cōfiſi nihil omittūt: Sed omnia curant quæ ſunt ad libertatem ſuam. Li ceat & uobis aut patareorū conſilium ſequi: aut xan thiorum fortunam eligere.

Licii Bruto

d Olemus quidē xanthiis aduerſitatis gratia: quam propterea amiſerunt ꝙ poenitere non potuerunt. Patareis non aſſentimur: qui prudenter immo foeliciter ea eligerunt:quæ ſapere eos decuit. Nos autem non tam ſtulte ſapimus: ut inſtātem for tunam contemnentes imitari eos uelimus:qui inimi citiatum poenas dederūt.

Brutus Liciis

q Vi uestrum exules xanthiorum receperint: non molestius facient: q̃ fecerint ipsi Xanthii. At patareis:smirneis:coritiis:ac faselitis|si qua humanitate eos recipiendo uti uoluerint: permitto. ut inspiciendo Xanthios cognoscant opere per effectum sibi probe consuluisse: Cum nos amicos elegerunt.

Licii Bruto

x Anthios recipere minime intendimus: nisi eos ab infortunio leuare putātes uellemus eorum calamitatis fieri participes: & in nihilo sibi prodesse. At cum ad patareos:Smirneos:Coritios:ac faselitas ueluti adiutores certiores confugere permittis:constat o brute ꝙ non ita eos libētius dones.

Brutus Bithiniis

n Emini uestrum graue uideri debet|si cum rebus plurimis idigemus: plura etiam iubemus:quarū opera a uobis sane exigimus: ꝙ si tributorum multitudine grauamini: considerare debetis ex rebus a uobis hactenus exhibitis: quibus laboribus|quibus ue sumptibus cōtinue uersemur. Quippe cōstat plus laboris illū subire:qui utitur apparatibus:q̃ qui ipsos istruit apparatus. Nā uestrū quiuis uni solum negocio intendit. rei scilicet domesticæ. At nos oportet omnibus præuidere.

Tributa

Labor

Apparatus

Bithinii Bruto

n On omnia quibus eges ea porrigere nos satis sumus. Nã qua difficultate apparatus instruantur scire potes ex sumptibus/quibus cõtinuo uersaris: & super alios contribuere difficile est: & ad soluendum impossibile. Cæterum aliorum apparatibus uti id cum utilitate efficitur. Quod si pro multis te laborare ais: multi quoq; cõferre debẽt. Quippe licet rei domesticæ solũ intẽdamus/nõ tamẽ sufficimus pro omnibus conferre.

Brutus Bithiniis

a Cyllam mihi amicum/ad uos transmitto/ut nobis paretis naues quinquaginta rotũdas: atq; ducẽtas longas. Nam tot dolobellæ exhibuïsse teneo. Probe itaq; facietis: si cum ipsis nauibus nautas & remiges ac pro sex mensibus cõmeatum Acyllæ exhibebitis. Necnon pro nauibus item fabricandis ac in mare deducẽdis ligna & fabros oportune trãsmittere nõ negligetis/& maxime cũ Dolobellæ in nihilo defueritis.

Bithinii Bruto

s I Dolobella in capiendo præuenit: nõ tibi ut abunde caperes reliquit. Quod si quĩquaginta & centũ naues: nec plures in ipsa copia coacti uix exhibere quiuimus: quo pacto in summa redacti inopia quinquaginta & centum tibi parare ualeremus

105.

mus: & maxime cum remigibus ac etiam fabris & lignis ad naues fabricandas oportunis/quæ semel transmisisse: cum difficillimum fuerit: iterum transmittere impossibile foret. Cæterũ dolobella nec profecto effecit cum primum denegaremus nec postea cum denegare nequiuimus ut cõmeatus sibi deportarentur.

Brutus bithiniis

n Obis scribit Acyllas ꝙ in nauium apparatu estis nimium ac nimium segnes. Ego uero non de eo ualde admiror: si putat mihi magis opus fore litteris: quibus in singulis nos culpare non cessat/q̃ ipsis nauibus. At contra sese scribendo potius culpare deberet. Verum enim uos & nunc & antea benigne tolleremus qui non sponte sed inuiti multa huiusmodi pari modo resistentes nobis exhibuistis. Quæ sic gesta fuisse ex præsentibus facile coniectatur.

Bithinii Bruto

a Cyllas uidetur esse magis delator nostræ segnitiæ q̃ testis impotentiæ. Si igitur nos segnes cognouit: non utiq; præsens segnitiem nostrã se castigare scripsit: neq; nos de eius administratiõe scribere uolentes permisit. Ipse tamen probe nouit necessitatem nostram ac impossibilitatem. Tu uero minis inopiã soluere putas: nõ æque nobis sed iuti

liter succẽses: quoniã nec spes nec timor: sed solum inopia nõ exhibẽdi causa extitit.

Brutus Bithiniis

q Vi non spõte parent/nõ lucrãtur ea quæ exhibere nolũt. Id.n.ꝑfecto ualde foret optãdũ. Sed quæ sibi deberetur gratiã admittũt. Quare quo pacto uobis scripsimus naues parari curate: quas cũ remigibus & debito cõmeatu in tẽpore mittatis. Secus autẽ nõ modo sup his dolebitis: sed gratias nobis habebitis: si qua uobis reliquerimus:

Bithinii Bruto

q Vi cogunt ut quis exhibeat ea quæ nõ potest nõ quod iubetur id lucratur: Nã id foret ualde iucũdum: Sed ĩ opinando subditos plus ualere q̃ possunt sæpius dãnificãtur. Nam si cogãtur ad extremam ueniũt inopiã. At si ex humilitate indulgẽtiæ parcitur: et spatium respirãdi datur: tũc ad exhibẽdũ facilior qs existit. Quare si per uim plus a nobis exigere putas: scito ꝙ nõ quæ nobis reliqueris: sed quibus uti possis gratiam nobis habebitis.

Brutus Bithiniis

q Væ naues mihi opus erant/eas oẽs ĩ mari habemus exhibẽtibus lacedemoniis: lesbiis: pariter ac foenicibus. Vos igitur quoniã ꝓpter hyemẽ in trãsmittẽdo eas defecistis: trecẽta talenta ꝓ ipsarũ stipendiis cõferatis. Ad quæ deferẽda hyems uobis

non erit ĩpedimẽto:nec ſecus agetis: niſi me uobis infeſtum malitis:

Bithinii Bruto

n On hyems nobis nauale auxilium impediuit ad quod apparãdum pecunias erogauimus: qua ĩ erogatione non tibi ſumus ſed nobis defeſſi. Qđ tibi fuerit per alios ſuppletum gaudemus. Veniam tamẽ petimus:qui propter fortunam tardi fuimus:& propter ſumptus inopes exiſtimus.Quippe nõ poſſumus ex nauibus cõficere pecunias: queãd modum ex pecuniis naues cõfecimus.

Brutus Damæ

a Rmis & pecuniis ſũmopere indigemus:quæ uel q̃primum trãſmitte:uel ea nobis denega

Dama Bruto

a D eos trãſmittendi officium ſpectat:quibus rei copia exiſtit.Sed qui ĩdigẽt/quod exhibere nequeunt:id eos denegare neceſſe eſt.

Notum ego Julianus Ghuccelmus pratensis utriusque Iuris doctor minimus

F I N I S

Deo gratias

Reuerendissimo

REVERENDISSIMO DOMINO SVO DOMINO .A. TT. SANCTI CHRISOGONI PRESBITERO CARDINALI VERDEN. RENVTIVS SE COMMENDAT

h yppocratis Choi cuius maximū extat in arte medendi nomen quasdam epistolas nō contēnendas e græco trāstuli in latinum pridie q̄ curia ꝑ peste uitanda ab urbe recederet. Ac sanctissimo. D. N. Nicolao papæ Quito inscripsi. earum epistolarū copiam dominationi tuæ ꝑ debito meæ erga te deuotionis trāsmitto. Nec minus ꝑ egregia & singulari eruditione tua in omni genere studiorū Quod opusculū siquis diligētius legerit: comperiet ꝑfecto ipsum Hyppocratē nō modo in curandis corporibus magnum fuisse: sed in dicēdo nō longe īferiorem: & supra cæteros extitisse iucundum. Quare hylari fronte hoc ipsū opusculū suscipere ꝯuelis: nec despicias ꝙ sit uolumīe ꝑuū. quippe pusilla reperiūtur aliquādo multo preciosiora q̄ magna & ampla corpora. Quod ī lapidibus preciosis uideri licet: nec minus apud Statium ī suo maiori poemate quod ī scribitur thebais: ubi Homerum imitatus de Tideo ait. Maior in exiguo regnabat corpore uirtus. Vale.

Psina

f

PRAEFATIO IN EPISTOLAS HIPPOCRATIS MEDICI PRAESTANTISSIMI E GRAECO IN LATINVM PER RENVTIVM TRADVCTAS AD NICOLAVM.V.PON.MAX.

p Hilippus mediolanẽsis uir iter medentes nostri tẽporis præstantissimus beatissime pater/cũ ipsũ iure ueteris iter nos amicitiæ uisitarẽ:& multa ut mos est de studiis humanitatis/ultro citroq; uerba fierẽt:demũ me rogauit ut quãdã Hyppocratis uiri in arte medẽdi apud græcos clarissimi ad Democritũ sui temporis philosophũ nõ obscurũ epistolã emendarem/corrigerẽq;:Quoniam nõnulla existerent:quæ inter se cõstare nõ facile uidebãtur. Ego uero ut illi obsequerer:quẽ pinde ac pater semper colui & obseruaui:hunc laborẽ libens assumpsi. Sed cũ epistolã illam græce latineq; legerim:cognoui nõ emendatione opus esse: sed explanatiõe: qua nullam censui dari posse meliorẽ:q̃ cæteras epistolas sup eadem materia ab eodem cõscriptas efficere latinas. Itaq; his brumalibus noctibus pxime supioribus illas e græco trãstuli i latinum. Quæ ante q̃ ad alios se cõferãt/cẽsui decens fore simul & cõgruũ ut prius sanctitati tuæ se offerãt:eidẽq; pcidãt ceu litte

rarũ parẽti:ac uti bonarũ artiũ asylũ te adorẽt. Quare si sanctitas tua parẽ audientiã illis præstabit: quã cæteris quottidie præstat: licet. n. hospites peregrinæq; sint: & a coo insula loco humili ꝑfectæ: latinis tamẽ uerbis nõnulla afferũt: quæ doctorum hominũ auribus digna fore iudicabis: Et ut plenius intelligãtur: suo loco inserui epistolã disputationẽ Hyppocratis ac Democriti continentẽ: quam suꝑiori tẽpore trãstuleram & simul argumẽtum: quod ꝑ aptiori itelligẽtia suꝑ ea confeceram. Sed iam humiliter supplicant ut eadẽ sanctitas tua æquis auribus eas romano sermone loquentes audire dignetur.

Incipiunt epistolæ foeliciter

r Ex Regum Magnus Artaxerses Peto Salutẽ Morbus qui nomine appellatur pestis nostrũ inuasit exercitũ: & cũ plura sæpius fecissemus remedium nullum hactenus est datũ. Quare te oĩo rogamus: ut aliquod adiumentum nobis q̃primum transmittas siue ex his quæ natura habentur siue arte proueniũt: siue cuiusuis hoĩs peritia: quo morbus hic curari queat. Trãsmittas igitur q̃primũ potes atq; q̃tũ potes hunc morbũ coerce. Qua ĩ re nec ĩpẽse nec muneribus parcas: nã totũ lõge serpit exercitũ crassũ quẽdã ac grauẽ spiritũ inferens: & cũ hostem feram

Morbus
Pestis

bestiā habeamus:nō pugnādo expugnamur: Quip
pe pecora interimit:& q̄plurimos ita inficit ut nulla
cura sanari possint:atq; tela in diem acerbiora iaculā-
do imittit. Qua super re quid sentiā aut dicā nescio:
nec quos consulā sane habeo. Quáobrē nō desistas
donec hæc omnino q̄primum aduota ꝑficias. Vale.

Petus magno regi Artaxersi .p.S.d.

m Orbi pestiferi epidimia naturæ adiumentis
haudquaq̄ soluitur. Nā q morbi naturaliter
generātur:illos natura ipsa ꝑ sese iudicādo curat:Sed
qui ex epidimia proueniūt curantur ex arte:quæ cor-
porū modum artificiose inquirit. Hyppocrates uero
medicus natiōe doricus:patria chous:patre Eraclide
natus:quē Eraclidē genuit Hyppocrates. Hyppocra
tem Gnosidicus. Gnosidicū Nebrus. Nebrū Socrates
Socratem Theodorus. Theodorū Cleomissada. Cleo
missadam Chrisimādes huic morbo medetur. Quip
pe diuino quodam ingenio præditus ex paruis qui
busdā uulgaribusq; rebus in maiorem quandā artē
usum medendi ꝓduxit. Diuinus ꝓfecto Hyppocra-
tes a Cryssimida rege nobis quidē nonus existit:ab
Aesculapio uero duodeuigesimus. Sed ab ipso Ioue
nimirū uigesimus. Ex matre īsuper Prassithea Fene-
ratis filia:de domo eraclidarū natus. Itaq; ex utroq;
semie a diis genus uir diuinus Hyppocrates ducit.
cū ex matre ab Aesculapio: & ex patre ab Heraclide

Epidimia

Hyppocrates

Hyppocrates

descendat: medendi sane artem apud patrem Eraclidem & eius auum Hippocratem didicit. Verũ ab iis quædã medẽdi principia hausit: quæ solum illos tenuisse merito quis credere potest. Verum enĩ naturali quadam ingenii acritate fretus/uniuersam artẽ plene & exacte ipse complexus est. Hic profecto animi generositate maiores suos tanto excellit: quãto in facultate artis quãplurimũ differt ab illis. Quippe nullum extat genus ferarum/terra mariq;: quibus mortales curando ceu Triptolemus semina: ita Aesculapii adiumenta dispargit. Quare plerisq; locis sibi sacra habentur. Et apud athenas æquis honoribus cũ Hercule & Aesculapio ueneratur. Hunc igitur ipsum uoca: cui tantum auri atque argenti dari iubeas/quãtum uelit. Hic enĩ nouit nõ uno modo morbis mederi. Hic est sanitatis pater. Hic uitæ mortaliũ saluator. Hic doloris expulsor. Hic diuinæ sciẽtiæ simpliciter dux.

Rex regum magnus Artaxerses
Hystani hellespõti præfecto. S.

h yppocratis medici coi q ab Aesculapio ducit originem gloria artis ad nos iã usq; peruenit Dato igitur tãtũ auri q̃tũ uoluerit ac cæterarũ rerũ q bus idiget nõ minus abũde: atq; illũ ad nos mittito Erit. n. pari ĩ honore cum uiris apud psas præstãtissimis. Insup siquis alius p europã uir egregie præstãs

reperitur. Illum domui regiæ efficito amicum pecuniæ minime parcens. Quoniã uiros qui consilio ualeant nõ est facile inuentu. Vale.

Hystanes Hippocrati. S. p. d.

q Vam rex te indigens epistolam misit: eã in præsentia tibi transmitto. Ad quã respõde q̃primum/ut mature regi rescribã. Vale.

Hippocrates medicus Hystani. p. S. d.

n On secus ac tibi scribo/regi rescribas: ꝙ uictu/ueste/domo ac cæteris ad uitam necessariis sufficienter fruor: nec mihi fas est a ꝑsis pecuniã accipere: nec uiros barbaros a morbis curare/qui græcorum hostes existunt.

Incipiũt epistole sup Democriti cura Hippocrates Abderitatũ senatui. S. p. d

c Iuis uester Mellisagoras choũ uenit quo die contingit sceptri assumptionem fieri: & annuæ essent nundinæ: ac pompa sumptuosa apud cyparissum: quam deo agi moris est ꝑ eos ad quos sacra spectãt. Sed cũ festinare ex uerbis & aspectu Mellisagoras uideretur: persuasus id quod res erat: lectis litteris uestris admiratus sum: ꝙ de uno homine tota ciuitas turbaretur: non secus ac ipsa ciuitas foret homo unus. Beati profecto illi sunt populi: qui uiros probos sibi constituunt pugiles ac defensores/& nõ

Præmia sapientes

Hostes

Populi

Defensores Ciuitatum

turres nec moenia:sed uirorũ sapientũ sapientia con
sulta. Ego quidem arbitror artes esse gratias deorũ:
homines uero opus naturæ. Vobis igitur uiri abderi
tæ haud sit molestũ: si mihi uideor non a uobis sed
ab ipsa uocari natura: ut ipsius opus quod morbo
ne pereat in periculo est:curem. Itaq; in curando de
mocritũ naturæ ac diis parebo prius q̃ uobis: si mor-
bus quidem est:& non error:quod equidem magis
cuperem. Nam maioris uestræ erga illum beniuolen
tiæ signum esset:si ex sola suspitione tantum turba
remini. pecuniam ut ad Democriti curam ueniam:
nec natura nec ipse deus mihi pollicetur. Quare uiri
abderitæ nec uos pecunia mecum agatis:q̄n potius
artis liberæ liberum opus ꝓgredi dimittatis. Quip
pe qui mercede curant:hi scientias seruire cogunt:&
illas liberas mercede efficiunt seruas:atq; ut mos ẽ:
cum ad curam ueniunt: qđ morbus difficillimus
sit aliquando mentiuntur:quandoque ceu sit facilis
accedere negant:licet polliceantur: & sæpe ueniunt
item non uocati. Misera porro mortalium est uita:
quos itoleranda lucri cupiditas ceu uẽtus hyemalis
cõtinuo uexat:quæ cupiditas cũ isaniæ morbo gra-
uior sit. Vtinã ipsi medici illã potius curare scirẽt q̃
licet noceat & ægrotare faciat. Beatos tamen efficere
existimatur. Ego ãt puto aĩ morbos ex uehemẽti isa-
nia ꝓcreati quæ mẽtibus hoiũ opiniões & fãtasias

quaſdam imprimit: a quibus non niſi per uirtutem quis ſe purgãdo ſanatur. Equidẽ ſi uiri abderitæ diues effici uelim/nõ decem talentorum gratia ad uoſ uenirem: ſed ad magnũ pſatum regem: apud quem populi & homines fortunis ac diuitiis abundant ac ceſſiſſem/ accitus illuc ad peſtem curãdam. Sed quia regio illa hoſtis græciæ exiſtit: a morbo peſtifero illam liberare negaui: & quantum ĩ me fuit: barbaroſ expugnaui. Erubeſcerem profecto a rege pecuniam accipere: qui patriæ eſſet infeſtus. Quam pecuniam ceu pugil ac defenſor græciæ abieci. Quippe nõ ſũt diuitiæ pecuniam undique quærere. Nã magna uirtutis miſteria in iuſtitia conſiſtunt: & non ĩ his quæ fodiuntur: ſed illis in rebus quæ omnino patent & ĩ agẽdo uerſantur. Nun igitur putatis æque turpe haberi hoſtes & amicos mercede pariter curare. Sed nõ hoc mõ mea ſeſe habẽt. Quoniam ex morbis fructũ non pcipio. Democriti non libens mentis exceſſum audiui: qui ſi bene ualet amicus eſt mihi. & ſi ægrotus a me curatus: magis amicus erit. Audio illũ conſtãtẽ & benemoratũ eſſe atq; decus reip. ueſtræ. Vale

Hippocrates Philopomeni. S. p. d.

l Egati qui reip. litteras attulerunt: tuas quoq; mihi reddiderũt: quibus cum mihi hoſpitiũ & cætera ad uſum neceſſaria polliceris: lætatus ſum ualde. Veniam fortuna fauente/ac etiam ſpe melio-

Patriæ inimici
Diuitiæ
Iuſtitia
hostes
Fortuna

ri q̃ existimauerim/ut in rescribendo tibi significaui. Nam nõ insaniam esse duco:sed quoddam animi robur excessiuum uiri:q nec liberorum/nec uxoris/nec cognatorum:nec rei cuiusquã curam gerit. & qui sibi fidens/die ac nocte in antris plurimum/uel sub arborũ umbra/uel mollibus herbis/uel iuxta tacitos aq̃rũ riuolos degit. Huiusmodi & alia multa melẽcolicis eueniunt:qui taciti existunt & solitarij/ac desertorum studiosi locorum:mores hominum uitantes/& aspectum suorum/ceu extraneorum declinantes. Nec alienum est/eos qui doctrinæ solũ uacant/cæteras curas ob sapientiæ studium abicere. Nam ceu serui/& ancillæ/qui absente hera/tumultuando ĩuicem altercantur si repente hera supueniat:remissi subito quiescunt. Eodem mõ animi hoĩum affectus/uitiorum ministri/cum sapientiæ conspectus illuxit: ceu serui abdicãt se. Itaq; studiis sapiẽtiæ dediti/cupiũt antra/& tacita loca:non quia penitus sint amentes:sed actionũ humanarum/quietis desiderio cõtemtores. Quippe mens externis curis percussa/cupit quietare corpus: & tũc ad quietem se statim cõuertit. Deinde in diluculo surgẽs/secũ ueri locũ circũspiciendo inq̃rit. Vbi nec uxor/nec liberi/nec mater/nec germãi/nec cognati/nec serui/nec aliud quippiam adsit:quod pturbationem aliquam afferre possit. Et quæ perturbatio-nem excludũt:illis in locis/se libens committit. nec

turbulentis se appropinquare audet/ob reuerentiam rerum earum/quæ illic inhabitant. Habitant autem locis in illis artes:uirtutes:dii:demones:cōsilia:sciē- tiæ. & magnus polus rapacissimus astris illic perpe tuo defulget. Quem in locum Democritus forte re- rum urbanarum tedio/& maiori quodam sapientiæ studio/ceu porro exulans/se contulit. Et quia solitu- dinis est amator:insaniæ morbo laborare putatur. Sed abderitæ student pecunia se ostendere/ꝙ Demo critum haud intelligunt. Verum tu amice Philopo- menes nobis hospitium para. Quippe reipublicæ il- li perturbatæ/turbationem denuo inferre noluerim. & maxime cū ab antiquo amicū præcipuum ut ꝓbe scis te semper habuerim. Vale.

Hippocrates Dionysio S.p.d.

a Vt apud Alicarnassū amice me expeta:aut ipse ueniendo præueni. Nam Democriti gratia ab- deram omnino eudū est mihi:ad quē ægrotātem a ciuibus suis publice sum uocatus. Quorum affectio ea est:quod uerbis exprimi nequit. Nā cuncti ueluti una sit anima/æque simul ægrotant. Quare ipsi cura indigere uidentur. Ego quidē reor ꝙ haud sit mor- bus:sed excedens quoddā disciplinæ studiū. Nec re uera excedens:sed ab idiotis sic reputatū. Quoniam nunquam nocet excedens uirtutis studium. Morbi uero huiusmodi opinio prouenit ab eorum qui iu- dicant tarditate. Quisq; sane opinatur/quæ ipse non

habet:si alius abundet:illa quodãmodo excedere. Et forte timidus/fortitudinem putat esse excessum. Et auarus magnificentiam/& omnis defectus existimat uirtutem omnem esse uitiũ excedens. Ego aũt cum illum uidero:& eius uerba audiuero: rem melius percipiam. Tu uero Dionysi ut uenias stude. Nam donec redeo:ut hic in patria moreris uelim:& rerum mearum curam habeas:atque ciuitatem ante omnia gubernes. Ad hæc accedit ꝙ non uideo qua fortuna hic annus salubris est:& naturam teneat antiquam cum non multum morbis abundet. Quare adsis. Domum enim meam cõmode habitabis:quoniam mihi hac mea abitione uxor apud eius parentes permanebit. Prospicies tamen ut continens degat:ne propter uiri absentiam/aliis intenderet. Et licet a pueritia fuerit honesta: & progenitores habuerit urbanos:& patrem habeat uirilem:uitiorumque osorem: sed longe tamen senex est: & mulier castigatione semper indiget:quæ est natura intemperans & sicut arbor assidue pullulat/nisi assidue castigetur. Ego autem puto/ꝙ ad mulierẽ custodiẽdã amicus q̃ parẽs sit diligẽtior. Nã nõ idẽ amoris affectus amico est/qui & parentibus. Cuius rei gratia corrigẽdi tẽpus sæpius non tenet. Quippe i oi re ille ẽ prudẽtior/q̃ affectu animi caret/mõ sit beniuolus. Vale

Hippocrates Damageto. S.

CVm rhodi essẽ apud te Damagete/uidi nauẽ

illã/qua solis inscriptio inest prora :& contextu ꝓbe ornatã/ac perplures foros habentem/& eius remigiũ fabrefactum & uelox ac tutum tu longe laudabas. Eam igitur si fieri potest:non remis sed alis armatã nobis trãsmitte.Res.n.urget amice.Nã abderã naui-gare ocissime uelim:ut ob Democritũ languẽtem/lã guẽti medear ciuitati suæ. De cuius uiri fama/iã cre do audiuisti.Hũc patria isanie morbo egrotare existi-mat.Ego autem uelim/imo cupio: eũ certe nõ/ ægro-tare:sed ciues suos sic opinari. Nam semper ridet in-quiunt:& cum ridere nunquã cesset/de quauis re: si gnum insaniæ esse coniectant. Itaque amice amicos tuos apud rhodũ moneas:ut modeste & non multũ diffuse rideant:nec nimium moereant:sed huius rei medium teneãt. Vt hoc faciens aliis comis: aliis stu diosus uirtutis & curiosus existimeris.Malũ ꝓfecto ẽ Damagete de quauis re ridere. Malũ quoq; est mo-dum excedere.Quod si semp̃ fiat/lõge est deterius. Atqui dicerem sibi.Nũquid Democrite qui egrotẽt/ qui moriuntur:& qui iam mortui sũt:& qui obsidẽ-tur: & quicquid mortalibus/ accidit mali: tibi præ-stãt materiam ridendi?Nun deos oppugnas:cum in mũdo duo/sint præcipue/molestia & gaudium: quo-rum quod alterum abiceris beatus tibi uideris. At fieri nequit.ꝙ aut mater/aut pater/aut liberi/aut uxor aut amici/quandoque non ægrotent.At tu ob tuum

risum ceu omnia salua sint: foelix ac beatus existere putas: & si quispiã ægrotet rides: si moritur gaudes. Et siquid aduersi audis: lætaris. Itaq; improbissimus es: & a sapiẽtia plurimum abes. Si putas huiusmodi haud esse mala: superabundat in te bilis democrite. At ego uideor esse Abderites: sed patria longe ẽ prudentior: Verũ de his magis trite ibi differemus. Sed hoc ipso tempore/ quo ad te scribo: nauis profecto tardat. Vale.

Hippocrates Philopomeni. S. d. p.

c Vm intentus cogitãsq; de Democrito qesce- rem: illa ipsa nocte/ circa diei ortũ somnium somniaui: quo nihil difficultatis esse arbitror: repẽte sum expertus. Videbar. n. uidere Aesculapiũ ac ipsũ ꝓpe adesse apud abdere portas cõueneramus. Verũ ipse Aesculapius nõ suauis/ neq; mitis/ ut ex eius statuis uideri licet/ uidebatur. Sed forma acer/ & aspectu non minus terribilis. Sequebantur aũt illũ dracones/ re uera serpẽtibus ampliores/ qui & ipsi festinãtes lõgo quodã tractu sicut ꝑ loca deserta & cauas ualles sibilabãt. Post eum amici cistas habentes farmacorũ ꝓbe obturatas ueniebãt. Ipse uero deus manũ mihi porrexit: quã libenti aio accipiẽs rogabã ut mecum ueniret: & ut in cura Democriti me nõ relinqueret. At ille inquit. Non me i præsentia indiges: sed deus mortalium/ atq; imortalium/ in ipsa cura tibi assistet.

Sonium

Esculapius

Deus

Tum ego retrouersus aspicio mulierem magnam/& formosam/comas splendide/& apposite comptam. Nam eius oculorum orbes eo splendebant: ut astrorum splēdor esse uideretur:& deus ipse iam abierat. Verum mulier illa manu me capiēs/molli quadam blanditia mihi blandiens ꝑ ciuitatem me ducebat: & cum ꝓpe domum ubi uidebatur hospitium esse uenimus:ut umbra recessit:solum inquiens: Cras te conueniam apud Democritum. Deīde cum se retro uertisset. Ego inquā rogo te optima mater:quis es? & quo te appellem nomine? Et illa ueritas ait. Sed hæc quam præcedere uides. Statim.n.alia quædam mulier apparuit:nec ipsa quidem mala/sed austera: ac longe insolens:opinio inquit uocatur:& apud abderitas habitat.Sed cum surrexi: mecum somnium examinans.Puto Democritum medico non egere: ex quo ipse deus morborum curator abiit:ceu nō habens quid curaturus esset.At ueritas apud Democritum/ꝙ ipse sanus: permanet. Verum opinio/ꝙ ipse sit infirmus/apud abderitas existit.Hæc uera esse arbitror Philopomenes: & certe sunt. Non enim me fugit/quid somnia significent:& præcipue cū ordinē seruāt.quippe medicina uaticinio cognata ē:quoniā harū duarum artiū/unus est parēs Apollo/q nobis ꝓgenitor morbos futuros prædicit:& ægrotātes curat

Hippocrates Crateuæ.S.p.d.

Veritas
Opinio
Somnia
Medicina
Apollo

S Cio te in hærbarum uiribus cognoscēdis optimum esse/ tum tuo studio: tum gloria maiorum tuorum o amice: ut a Crateua actauo tuo nihil tibi iam desit. Nunc igitur si unquā alias quot & quales potes: sane. n. necessitas urget: collige hærbas: atq; illas mihi q̄otius mitte/ unius uiri causa: q̄ quidem abderita: sed nomine Democritus: uti tota ciuitas æque ponderat. Illum isaniæ morbo ægrotare aiunt: & nimirum purgatione indiget. si res sic se habet. Sed licet credamus/ ꝙ non erit opus medelis: tamen undiq; medicum oportet esse paratum. Hærbarum uero uim sæpius apud te/ nō secus sum miratus/ ac rerum oīum naturam/ dispositionēq;/ & sacrū terræ situm. Ex q̄ aīantia/ plantæ/ aliméta/ fortuna ac ipsæ diuitiæ proueniunt. Quas res utinam terra mortalibus denegaret. Quippe plus habendi cupiditas quo se uerteret nō haberet. Neq; abderitæ decē talentis me nūc ꝑ medico accirēt: mercennarium quēpiā allicere putantes. Vtinam Crateua amaram huius cupiditatis radicē ita extirpare posses: ut nihil reliquiarū ex ea remaneret. quoniā aīos hoīum/ simul cū corporibus purgaremus. Sed ista qdē optāda sunt. Tu uero nūc ī istas & hærbas mōtibus ac altis ī locis natas præcipue colligas. Nam efficatiores sūt & acutiores q̄ quæ ī locis humidis nascūtur ꝑp terræ dēsitatē atq; aeris subtilitatē. Qđ. n. trahūt id agūt uiuacius

Flores

flores tamẽ illarum legere coneris: quæ iuxta lacus & loca uliginosa existunt: utputa iuxta riuos uel iuxta eos qui apud nos fonticuli uocãtur. Nã ꝙ nõ sint ita efficaces: nec tantæ acuitatis & humoris dulcioris ꝑ compto habemus. Itaq; de quibus humor siue sucus exprimi debet: oẽs illæ uasis uitreis fac deferantur. Sed quarũ hærbarũ folia aut flores usui sũt habẽdi in uasis coctilibus ꝓbe obturatis deportẽtur. Ne uentorũ flatibus agitatæ tanquã exanimatæ uim ꝓpriam medẽdi amittãt: & eas ad nos q̃ocius mittas. Accedit ꝙ huic rei tempus hoc ueris totius ãni longe congruũ est: & ad præfatam insaniã curãdam necessitas me urget. Quippe cũ dilatio cuiq; arti aduersetur: medicinæ uero q̃maxime: in qua ipsa tarditas sæpe affert ꝑiculum uitæ. Nã qui curantur eorũ uita tempora existunt: quorum obseruatio est ipse finis. Spero tamẽ sine alia cura Democritũ sanũ fore. Si uero quispiam sit defectus: is aut naturæ/aut temporis/aut alia fortassis causa contigit. Multa. n. cum simus mortales nos latent: quæ cũ neq; diligẽtia/neq; alia ratione uerum teneatur/nos ad incertũ ducunt. Vis igitur omnis a nobis aggredienda est. Nã qui sunt in periculo: ea quæ possumus sibi nõ sunt satis/quin quæ nõ possumus etiam magis cupiũt. Ad duo fere ꝓposita nos semꝑ militamus. Vnũ quidẽ hominis: alterum uero artis: Sed horum primũ est sane ĩcertũ:

Humor / Vasa / Vitrea / Sucus / Vasa / Coctilia / Ver / Dilatio / Ignorantia / Homines / Vis / Pericula / Infirmi / Folia / Flores / Alterum Scientia

Alterum ſcientia diffinitum: Quibus duobus opuſ eſt quoq; fortuna. Quoniam id quod purgari debet nō omnino cōprehēditur: & nos ad ſtomachum purgandū ſtatim ſuſpiciētes medicinæ modū/ad icognitam hois naturā coniectamus. Nō.n. una & eadē natura omniū eſt. Et natura cuiq; aliquid tāquā ꝓpriū ſemꝑ diffinit. Præterea nōnunquā i ipſis hærbis ſerpentes inſpuendo eas infecerunt: ac ſpiritū interiorē circū illas inſufflarūt. Huiuſmodi qdem herbæ/nocumentum ꝓ ſalute inferunt/ac ſpiritū: niſi quapiā nota/aut tabe/aut odore ferino & atro/ſignū appareat. Quo circa ars ipſa ꝓpter fortunæ caſum frequenter decipitur. Certiores igitur ſūt purgationes: quæ per elleborū fiunt: quibus Melāpum ad natarū Preti: & Anticereū ad Herculis curā uſos fuiſſe narratur. At ī Democrito/nulla huiuſmodi cura utemur. Verum ſapientia ſibi erit efficaciſſima medelarum.

ARGVMENTVM

d Emocritus Abderites inter philoſophos ſui temporis clariſſimus/familiæ ac ſuorū tedio ciuium/omiſſa uita/ut ſic dicam/negocioſa heremū ꝓfectus: qui locus nō lōge ab urbe abdera diſtabat: ſe totum ocio tradidit. Atq ſuꝑ quibuſuis hominū actibus/ridere cōſtituit. Quā rem cū ciueſ ſui aīaduerterent: putantes illum mente eſſe alienū: legatiōe & epiſtolis Hippocratem choum ī arte medēdi eximiū

ad curam Democriti/ceu insanientis accersunt. Quã curam assũmens Hippocrates/Abderã nauigat. Vbi quæ acta/& quæ inter se/ac Democritũ dicta sũt: Damageto/cui rerum suarum curam domo abiẽs cõmiserat/præsenti epistola significat/sic scribens.

Hippocrates cous Damageto. S. p. d.

q Vod suspicati sumus: illud nimirũ Damagete fuit. Non eni exciderat mẽte Democritus: sed mẽte alios lõge ãteibat: nosq; sapiẽtiores effecit: atq; ꝑ nos mortales reliquos oẽs. Misi tibi nauẽ charissime: quæ ut Aesculapii uere dicatur/post solis insigne/apponas etiam salutis. Quoniã cursum ꝓspere uelo ita celeri ꝑfecit: ꝙ quo die me iturum ꝓmiserã: eo ipso die Abderam applicuit. Quo cum uenimus: uniuersos ciues ad urbis portas astare frequentes cõuenimus: ceu nõ de nihilo nos expectantes: nec uiros tãtum: sed etiam mulieres: seniores pariter & iuniores: atq; ꝑ deos infantes/pueros ipso uultu moerorem significantes. Hi quidem sic se habebant ꝓinde ac Democritus isaniret. Ille uero eo tẽpore acrius philosophabatur. Vt aũt me uiderunt: uisi sunt pausillulum respirare: atq; optime sperare. Verũ eni Philoppomenes ut me domum duceret instabat. Nam ut apud eum diuerterẽ scitu plebis erat cõstitutum. At ego inq̃ o Abderitæ/nihil extat mihi negocii: nisi ut Democritum uideã. Quod cum audiuerũt: me

116.

laudauerunt:lætatiq; sunt:duxerunt me cōfestī p forum urbis medium:alii sequendo:alii hic inde præcurrēdo. Iupiter rex ad unum uociferātes auxiliare:cura. Ego uero eos hortabar:ut bono essent aio/uelu-ti nihil mali tūc tēporis adesset:& si quid esset:illud facile posse curari. Quæ cum dixi:abii. Nam domus nō lōge aberat:imo urbs ipsa nō multa quidē erat. Cuius ppe muros inhabitabat Democritus. Nā contra urbis turrim/quidā eminens collis extabat altis ac densis populis amoenus: unde Democriti statio uidebatur. Ipse uero sub patula frondosaq; platano solus in amictu crasso assūptus/pallens/tenuis atque tōsus barbā/i lapidea sede sedebat. A dextris aqula quædā iugis e colle decurrens lenis resonabat. Quē supra collē ut suspicari potest:erat locus nymphis sacratus:uitibus ex se natis lōge umbrosus. Eo tēpore Democritus librum egregie ornatum/sup genibus habebat:& alii q̄plures circa se humi iacebant. Coaceruauerat animalia plura:atq; illa p totum discide-rat:& aliquando se inclinans cursim scribebat. Non nunquam se cōtinens & intra se cogitans a scribēdo cessabat. Hoc cū fecerat:parū post assurgēs cogitādo deambulabat:& aīalium uisceribus inspectis: suoq; loco depositis/denuo residebat. Abderitæ uero moe-sti/q me circum astabant:& a lacrimis se uix cōtine-bant:Prospice inqunt Democrite uitam/q ut uides

liber

captus est mente. Nã quid uelit/aut faciat nescit: atq;
illorum quispiã Democriti insaniã aptius ostẽdere
uolẽs/eiulauit uoce acuta/istar mulieris sup nati fune-
re gemẽtis. Alius pinde ac quẽ genuerat educauerat
ue corã trucidaretur lugubri ululatu clamauit. Quẽ
gemitũ cũ audisset democritus/subridẽs/ac quodã
mõ deridens/paulũ a scribẽdo cessauit: atq; caput sæ
pius cõcussit. Tũ ego inq̃ uos Abderitæ hic manebi
tis: Ego enĩ cominus pfectus ex illius sermone mo-
tuq; corporis/quid morbi patiatur/exactius pcepero.
Hæc cum dixissem e colle qui erat decliuis & lubri
cus innixus/etiã uix ueni ad illũ. Qui cũ ppe accessi
celerrime scribebat. Steti expectans donec a scribẽdo
cessaret. At ille parum scribendi cursũ omittẽs/meq;
secus assistentẽ aspiciens/inquit. Salue hospes. Et tu
plurimũ uirorũ sapientissime inq̃ Democrite. Tum
ille ueritus arbitror q me nomine nõ appellasset in
quit. Quo te appellas nomine. Nã ex ignorantia no-
minis te hospitem uocaui: Hippocrates inquã nomẽ
mihi medicus est. Tũ ille. Ex Aesculapii genere iqt.
Fama tui in arte medendi ad nos pmagna iam usq;
puenit. Sed quæ causa te huc adduxit amice? Verũ
ante oĩa sedẽ. Vide q̃ hic foliorum aceruus uirens ac
mollis ad sedendũ iucundus? gratiora pfecto q̃ inui
diosa fortunæ sedilia. Cũq; sedissem: denuo inquit
priuatum an publicũ te huc adduxit negociũ/dicas

117.

apte. Nam quoad potero præstabo tibi officiũ meũ. Tunc ego inq̃: ut te uirum sapientem uiderem. Hæc uiæ causa fuit. Occasionem patria præstitit: cuius legatione fungor. Tum ille iquit: nostro primum uteris hospitio. Tum ego illũ ꝑ omnia experiri cupiẽs quãuis iã ĩsanire nõ uideretur: inq̃ ciuẽ uestrũ nosti Philopomenẽ? Tum ille iquit. Quinimo: si demonis ais filium: qui secus habitat Mercurii fontẽ. Istũ ipsum inquã: quo iam ab antiquis hospite utor. Verum tu Democrite me suscipe hospitio meliori: atq; i primis expone quid sit quod i præsentia rescribis. Tum ille pusillulum se continens/de insania iquit. Tum ego Iupiter rex? inquã ad ciues i tempore scribis. At ille inquit: quos ais ciues? Ego uero nihil o Democrite inquã. Non enim aduerti: qui uerbũ hoc mihi exciderit. Sed quid de isania scribis? Tum ille quid enim aliud inquit: nisi quid sit: & i hominibus quomõ generetur/curetur ue: cuius rei gratia discidi quæ hic uides animalia ista: non ꝙ oderim opa dei. Sed inquiro bilis naturam/atq; situm. Scis. n. ꝙ bilis supabundans/homines ad insaniam redigit: quæ bilis a natura oibus inest/q̃uis plus i aliis/atq; aliis minus. Nam eius redundãtia morbus est: tanquã materia quidem bona interdum subiacet mala. Tum ego ꝑ Iouem inquã o Democrite/uere ac prudenter ais. Quare te beatum iudico/q tali ocio fruaris: quo frui

Insania

Bilis

Insania

posse nobis nō datur. Tum ille inquit. Quia nã nō datur tibi? Quoniam inquã agri: liberi: mutuũ: morbi: neces: serui: uxor: & alia huiusmodi oportunitatē nobis auferunt. Tunc uir ille suo solito morbo affectus affatim risũ effudit: meq; ridēs subderisit. Deinde tacitus a risu continuit se. Tum ego quid inquã Democrite rides? utrum ꝓbe an improbe quæ ꝓtuli tibi dixisse uideor? Tũ ille risit effusius. Abderitæ qui ista uidebant eminus/plauserũt manibus: caput alii: alii frontem: nonnulli pilos sibi euulxerunt. Nã ut postea narrarũt: tã effuse Democritus riserat nũq̃. Tum ego inquã. Sapientissime uirorum Democrite/cupio huius tui risus causam scire. Vtrum ego/an ea quæ dixi/digna risu tibi uidentur/ut: per te monitus me emēdare queam: aut tu correptus a risu abstineas qui uirum non decet. Tum ille inquit. Hercle si me posses arguere: ea me curares cura: quali adhuc curasti neminem. Tum ego inquam. Quid argui non posses? Nũ uides esse absurdum: mortes hominum ridere? aut morbos? aut insaniam? aut cædes? aut quiduis aliud his quoque deterius. Insuper nuptias? dies solēnes? liberorum educatiōem? sacra? magistratus honores? & omne id quod boni nomē habet? Nam quorum miserãdum est rides. Quibus lætandum pari modo rides. Quare bonum & malum apud te differunt nihil. Tum ille. Ista quidem probe narras. Sed nostri risus nondũ causam tenes: quã

cũ tenebis:curam magis frugem:q̃ legatióem istam patriæ reportabis: risum scilicet meum: quo & te & alios sapientiores efficere poteris. Pro qua re medendi artem me forte uicissim docebis:cognoscens q̃to nixu/quibus nõ sit nitendum/mortales innitãtur:ea continue inquirentes facientes ue quæ non homine sed risu tantum digna sũt. Tum ego p deos inquã si totus orbis terre se ægrotare ignorat:nec tenet unde curam quærat extra mentem quidem existit. Tũ ille ignorantia orbis multa est Hippocrates. Naturã enim locupletem parum considerat. Tũ ego inquã o Democrite ista suo tempore me docebis. Vereor enim ne dum orbis inscitiam aperies:iam tunc ridere incipias. Solue nunc tui risus causam: & uitæ tuæ rationem da. Tum ille me torue aspiciens iquit: Tu mei risus causas duas esse putas:bona scilicet/& mala. Ego tantum rideo hominem ignorãtia plenum: ac recte factis omnino/uacuũ qui omnibus suis ceptis puerascens superfluis & nocuis laboribus se conficit. Nam extrema terrarũ & recessus extremos plus semper habendi cupiditate peragrat: argẽto & auro ut potiatur:ab inquirendo nunquã cessat:& ut plus possideat/cum semper sit anxius/sine rubore se beatum appellat. Nũc terræ hiatus seruorum manibus perfodit. Quo in opere alii a terra fungida superincidente necantur. Alii diu illud facere coacti:tanquã i

patria illic uitam in cruciatu degunt. Inquirẽdo aurum & argentum pulueris uestigia perscrutãtur: arenam undique coacteruãt: & terræ glebas scindũt affatim. Atq; terram matrem ceu hostem fodiendo euiscerãt: & quam admiratur: eandem continuo calcãt Quantus hic risus. Terram abscõditam cupiũt quæ patet illam aspernãtur. Canes alii emunt: equos alii. nonnulli infinitos agros sibi ascribunt: & cum aliis dominari uelint: sibi ipsis dominari nequeunt. Vxores ducere properant: non multo post illas repudiãt. Quem amant/eundẽ item oderunt. Liberos gignũt: illos abdicant. Quæ sollicitudo uana profecto est/pariter & absurda: & ab insania differens nihil. Bella inter se gerunt. Aduersantur parentibus. Regibus insidiantur. Hominum cædes peragunt. Terram fodiunt: ut argentum adipiscantur. Argentum adepti agros emunt. Fructum agrorum deinde uendunt. Fructus uendentes pecuniam denuo capiunt. Heu ĩ quantis rerum uolutabris uoluuntur. Pecuniam qui non habet illam habere studet: quam postquam habet: illam abscondit atq; celat. Huiusmodi angustias quibus homines iugiter implicantur cum aspicio: risus abunde effluit. Ad hæc uiri hostiliter inuicem altercando leges præuaricantur. Nam litigant cum fratribus: cum ciuibus digladiantur: non uerentur parentes. Et ista agunt pro rebus caducis: quarum

Cura hominis

Auari

nullus mortalis dominus existit: p nefas se mutuo cædunt/ uiolenter occidũt: amicis & patriæ subueni re deuitant. Indigna & inanimata diuitiis exornãt: Peculium in statuis emendis erogant: eo ꝙ loqui si bi apparent. Qui uere loquũtur: illos oderunt. Aliena semp concupiscũt. Eteni qui aridam colũt: mare affectant. Et ecõtra insulas colẽtes aridam cupiunt. Atqui oĩa conuertũt ad eorum cupiditatem: & cum fortitudinẽ laudent: in bello uariis affectibus quottidie superãtur. Quibus mẽtis oculum eluscati uitam sine cõsilio ducunt. Qui ergo hunc meũ cõtineam risum: cũ ipsi nõ contineant inscitiã suã: sed aliũ alius derideat? Nã q se putat esse sobrium: ebrios deridet. Alius amãtem aspernatur: cum ipse grauiori morbo laboret. Alii p ridiculo habent nauigantes: nõnulli agrorũ cultores: cũ ipsi risu sint digniores. Nã & artibus & opere inter se dissonant. Tum ego inq̃ o Democrite/ Ista quidẽ sũt dicta satis apposite: Nec ratio ulla magis esset apposita/ ad indicãdum mortis fragilitatem. Verum negocia domestica/ urbana/ pariter & forensia/ quibus hominẽ uersari oportet: imponũt nobis necessitatis legem. Nõ eni ad ignauiã neq; ad segnitiem natura hoiem genuit: sed ad agẽdum. Verum ex huiusmõi artibus/ studiũ gloriæ ebulliẽs animum multorum/ quãuis recte sentiãt: sæpius & frequẽter decipit: qui ne ruant oĩa tẽtant. Sed ob rerum

Spes

Mutatio

fortuna

Cogitatio

obscuritatem casum cauere ratione nequeunt. Nam quis unquam mortẽ usuris aut diuortium expectauit: aut corruptelam liberorum: aut pditiõem agrorum: aut nauium siue regni siue exercitus aliorumq; iacturam bonorũ: Nullus.n.cadere præsumit. Quippe spe bona quisq; ducitur: atq; peioris non recordatur. Igitur hic tuus risus/nunqd est sup his ualde incõgruus. Tum ille inquit. Tardus quidem es ingenio: & á mea sentẽtia lõge alienus Hippocrates: qui animi motus & quietis modum ex ignorantia metiris. Nam hæc ipsa quæ dicis si recta mente sequerentur: ab omni angustia se facile eriperent: atq; meum risum sedarẽt. Nunc uero his in rebus ceu ad uitam necessariis insanientes excecantur: qui recta intelligẽtia motus ordine carentes discere negligunt. Nã celeris & crebra rerum indiem accidentium mutatio/& cõtinua fortunæ ratio abunde cuiq; exhibet cõsiliũ. Ac certa in re/atq; tranquilla/uariis affectiõibus affecti aliter & aliter cupiunt ea quæ nihil conferunt: & illis inuoluuntur: quibus postmodum sunt dolituri. Verum enim qui omnia ꝓ uiribus cogitat: seseq; cognoscit: sine casu uitã ꝑpetuo ducit: atq; cõditionem suam aperte cõsiderans/ad cupiditatẽ plus semper habendi animum non tendit: sed locupletem ac nutricem omnium naturam præseferens abunde satis uitam pertransiret. Quemadmodum.n.in bona

corporis habitiõe/ piculum morbi pspicuum sæpius inest: Sic in magnitudine psperitatum / nihil subest diu tutum: & in aduersis qui sit animo fortis: liquido apparet. Multi quæ sunt prope non uidentes sua quadam affectiõe pereunt. Quæ uero clara sunt ceu sub nube intuentur: & cum longam hominum uitam / pro speculo habeant / super his quæ fieri / aut nõ fieri conuenit: qua potissimum re futura prouidẽtur tanto aciem magis obtundunt. Hæc & huiusmodi mei sunt risus. Stulti quidem homines / ex inspirato nequitiæ / cupiditatis / auaritiæ / inimicitiarum / doli / insidiarum / iuidiæ / atque aliarum animi affectionum: quarum multiplicem difficile esset molitionem exponere: indiem poenas continuo dant. Atque ut sũmatim dicam / ignorantia omnibus dominatur. Nã peruerse cum rem teneant: dolosis captionibus concertant. Quippe quæ uirtus spectat ad mores: illam ad deterius semper deprauant: eo quod uoluptates & mẽdacia sẽper sequũtur: legesq; aspernãtur. Quod hinc uel maxime scire licet. Nam alter alterius ignorantiam culpat: cũ ipse uisu auditu q; careat: qui duo sensus i homie sũt præcipui ad futurum & quod instat cõsulẽdũ. Ista deinde cum grauiter ferãt: eisdem denuo se implicant. Nauigare enim execrantes item denuo nauigant. Cultus agrorum omittentes rursus agros colunt. Vxorem repudiãtes ab integro alterã

ducunt/& quos genuerunt/cum sepelliuerint: alios cõfestim educãt. Senectutẽ optãt: illam adepti crimi-nantur. In nullo statu cõsilio pseuerãt. Reges & pri-cipes/uitam priuatam approbant: priuati uero regiã uitam affectant. Qui ocio sũt dediti: negociosos lau-dant. Negociosi ecõtra ociosos/uti tutiores laudibus efferunt. Locupletes uitã tenuẽ præponunt. Tenues locupletum uitã expetunt/ceu magis copiosam. At uitam qetis quæ plana lucida & sine casu est: nec di-scere uult quispiam: & eam igredi audet nemo. Sed in aduersam quæ dura aspera ue est: oẽs ferũtur præ-cipites. Qua in uia qui ĩcidunt: incidunt autẽ q̃plu-res: nõ secus anhelãt: q̃ quos hostes psequũtur: & q primi esse putantur: ultimi repiuntur. Quidam ĩpu-dentia confusi/cum suos amores habeant suspectos: alterius lecto; furtim tabescunt. Alios ĩsanabilis aua-ritiæ morbus cruciat. Alii inuicem cũ impetu ruunt. Nõnulli gloriæ studio/ad astra usq; elati uitiorũ mo-le ad imum usq; corruunt. Quidã fodiunt ut ædifi-cent; ac ædificando gaudent; quos postmodum poe-nitet opum suorum. Amicitiæ iura tollunt; atq; illa ĩ odium uertunt; pximos expugnant pariter & pro-pinquos. Et harum rerum auaritia auctor est; & cum nihil differant a ludo puerorum: qui nihil cõsilio p ætatem agunt. Sed quæ sibi iucunda uidentur p cu-piditate tãtum sequuntur a brutis aĩalibus sepantur

Nam animalia bruta/cũ suæ cupiditatis satura sunt: ꝑ tẽpore quiescunt. Nec ut plus habeãt quærũt. Nullus unquã leo humi aurum abscõdit. Sitit aper quousq; aqua satur sit. Lupus quoad se expleat deuorat: sed satur factus postmodum quiescit. Pardus ultra expletionẽ nihil tunc ulterius quærit. Taurus pascẽdo expletus a pabulo desistit. At hõi ut se expleat: nec dies nec noctes satis sunt. Ferarũ coitus annũ fere cessat. Homo in coitu assidue irretitur. Nũ ridebo hominẽ qui suos fleat amores: a quibus cũ peculiũ cõsumpsit excluditur/ Nũ ridebo eum: qui se & sua scopulis & pelago cõmittit: cũ naufragus mare execratur? Nũ ridebo eum qui maiori pondere nauim onerauit: cum iacturã nauis deplorat? Hæc & similia o Hippocrates nõ tibi uideor iure ridere? Velli equidem ualidiorem quãpiam medelam posse adinuenire. Sed nõ est opus medela: etiam si poenis essent farmaca. Qua in re ꝓgenitor tuus Aesculapius satis est nobis exemplo: qui cũ salutem mortalibus præstitit: fulmẽ pro gratia reportauit. Nũ tibi uideor eiusdem esse sortis: qui ut ĩsaniæ causas quærã animalia occido? atque ut uides hic scindo? Sed ea causa ex ipsis hominibus esset inquirẽda. Nam sentis totũ orbem odiis & simultatibus plenũ: & morbos in eo affatim coaceruatos. Nũquid hõ ab ipso ortu totus est morbus? Puer inutilis: adolescens stultus: qui pedagogi

Iuuenes
Viri

manu regitur:iuuenis ardens & efferatus:uir ambi/
tiosus:senex delirus atq; miser:qui uitã suam absq;
ratione cõsumpserit. Talis.n.ex matris utero nasci/
tur homo.Nam alii ira tumẽt. Alii stupris & adulte
riis student.Alii aliena cupiũt.Hõnulli sua sine fru/
ge cõsumũt.O si mihi potestas daretur domus oium
posse aperire: & quæ intus fiunt palam proponere.
Videres alios crapula uentrẽ distendi.Vino ingurgi-
tari. Alios uomere. Alios tedio angi. Alios uenena
miscere.Alios insidias tẽdere.Alios calculũ confice/
re.Alios letari.Gemere alios. Quosdam in amicũ ẽt
causam conscribere.Alios inani gloria mente excide
re. Et alia his nõ minus perturbatiora in hominum
animis uersari.Nam iuuenes pariter & senes assidue
petunt:abnegant:laborant mendaciis pene ac lucro
sordidi.Alii delitiis natant.Alii fame conficiuntur.
Alii sepelliunt bona. Alii quæ possidẽt paruifaciũt:
& ad spes maiores animum semper tendũt.Insuper
alii sunt impudentes.Alii tenaces.Alii inexplebiles
alii obscitãtes.Alii abiecti.Alii elati insolẽtesq;. Alii
ampullosi & opinione inflati. Hæc præter alii cani/
bus:alii equis:alii statuis:alii gẽmis:alii tabulis:alii
legationibus:alii armis:alii sacris:alii coronis:alii cæ-
dibus:plures rapinis solliciti sunt.Hi omnes impe/
tu feruntur.Alius ad bellum nauale: terrestre alius:
alius ad agros:alius ad forum: alius ad rostra:alius

Senex
Natura
Curæ Hominũ

ad subsellia:alii ad theatrum: alii ad ꝓscribendum:
alii ad uoluptates:alii ad intemperantiam:alii ad se-
cordiam:alii ad desidiam.Hæc & huiusmodi inepta
& sine ratione mortalium studia/cum intueor: me a
risu continere nō possum o Hippocrates.Accedit ad
hæc ꝙ artem medendi haudquaquā habēt acceptā.
Nam morosi sunt ascultando/& sapientiam uocant
insaniam.Accepi sæpius ab ægrotantibus qui dice-
rent aperte:artem tuam sibi nocuisse q̄plurimum:si-
ue id inuidia siue ingratitudine dicant.Quippe qui
ægrotant:si quando liberantur:gratiam diis uel for-
tunæ agunt.Multi etiam praui natura/eos oderunt:
a quibus beneficium receperunt: & ægreferunt/ꝙ
putetur eos alicui esse obnoxios. Nonnulli cum in-
ertes sint & ignaui:præstantioribus inimicantur:Iu-
dicium eorum in sensu tantum cōsistit:quāq̄ aī affec
tu nec id fateri:nec eius esse sortis attestari uelit.Idq;
ex inuidia præcipue oritur:nec tu es iscius huiusmōi
nugarū/qbusdā ex affectioībus nō reꝓbādis oīo q̄s
hactenus es secutus siue rei siue obtrectatiōis gratia.
Stude igitur ridere:cū nulla apđ mortales uera cogni-
tio existat: sed stulti ūdiq;/& ūdiq; sint stulti.Et hæc
dicēs subrisit. Mihi qdē o Damagete deo similis ui-
sus ē/atq; eius forme oblitus,prioris:iq̄ ō magne ho
spes Democrite/magna qdē mūera/ex hoc tuo hospi
tio ī coū patriā reportabo.Nā admirāda sapiētia tua

Natura

opipere me accepisti. Reuertar tuarum laudum preco: qui naturæ uestigia sequẽdo/uerũ tenes/locutusq; es. Sed cum mei animi cultũ iã abs te pceperim: me pmutabo. Nã & hora ita hortatur: & tui corporis ad modum cura. Cras rursum hic tibi adero. Et hæc dicens surrexi: meq; seq ille paratus erat. Accedẽti cuidam/nescio ex quo loco/pugillares dedi: atq; abii festinans ad Abderitas: qui ceu in specula me desuper expectabant. Ad quos cũ ueni: inquã Viri Abderitæ gratia uobis multa ex uestra ad me legatione habetur. Democritum nãq; uirum sapiẽtissimum uidi: q solus homines moderatos facere potest. Hæc habeo Damagete quæ de Democrito scribere possum: idq; pfecto libens. Vale

Democritus Hippocrati. S. p. d.

u T mihi tanq insaniẽti elleborũ dares fidem habẽs uiris mẽte carẽtibus: a quibus studiũ nõ ad decus sed ad insaniã existimatur: ad nos usq; te contulisti o Hippocrates. & eo tẽpore uenisti: quo de situ mũdi & cæli descriptiõe ac de cælestibus conscriberẽ astris. Scis. n. horũ naturam: & qp hæc uere & pbe sunt constituta: & qp ab oĩ infamia atq; stultitia nimirũ lõge sunt remota. Qua in re meũ cõmẽdasti ingeniũ: & illos hebetes/ac ueluti insanos iudicasti. Quippe quæ sub imaginibus p aerẽ disposita sũt: ea nos errare sæpius faciũt: sed quæ i mũdo cõspiciũtur

& athomis fabricata existũt: Horũ naturã mens mea inquirẽs in lucem sine errore adducit. Quas res libri quos iam scripsi apte attestãtur. Debes igitur & tu o Hippocrates cũ huiusmõi uiris nõ cõuenire: & minus cõuersari: quorũ aios infirmos & icertos esse cognoscis. Nã his cũ crederes: si ellebori poculũ mihi ut insano dedisses: ita me insanire fecisses: quod artẽ tuã teq; ipsum demũ acriter dãnasset: licet ars nõ esset i culpa. Quoniam si sanis detur elleborus: mentem pculdubio obtenebrat. Si uero insaniẽtibus detur: nimitum mire cõducit. Scis eni ꝙ si me non iuenisses scribẽtem: sed aut inclusum: aut temere deambulantẽ: mihi ipsi loquẽtẽ: & quandoq; me pturbantem: quandoq; ridẽtẽ sup rebus p me opinatis: neq; mihi loquẽtibus attẽdentẽ: neq; mẽte & aio insistentem: ac fixe quandoq; cogitantẽ: cognouisses profecto ex uisu/ & oculorũ iudicio insaniẽti similẽ fuisse Democritum. Sed oportet medicũ non solũ aspectu morbos iudicare: sed rebus scrutari ac recẽsere utplurimum utrum morbus tunc incipiat: an medium teneat: an iam desinat. Prætereà uarietatem tempus & ætatem obseruare: ac demum tunc morbum curare: nec minori diligentia totam mẽbrorum corporis naturam inspicere: quoniam ex his omnibus morbi facile inueniuntur. Misi tibi quæ de insania nuper notauerim. Vale.

Hippocrates Democrito. S. p. d.

a Rtis medicinæ salutares effectus o Democrite plerique homines omnino non approbant. Sed diis sæpenumero ascribunt. Et si natura adversi quippiam agat: & quem curamus: illum interimat: medicum incusant: deos omittunt. Quare puto plus uitupationis quam laudis hanc medendi artem sortiri. Qua in arte licet sim iam senior: ad medicinæ finem non perueni. Nec ipse artis inventor Aesculapius quandoque sibi ipsi dissonat: ut libri ab eo scripti demonstrant. Per ea quæ nobis scribis medicinam ellebori damnare uideris. Veni equidem o Democrite: ut tanquam insanum te elleboro curarem: haud diuinans quis tu utique esses. Sed ut te uidi per Iouem non opus dementis: sed benigne suscipientis conspexi: & summe tuum commendaui ingenium: atque optimum mundi naturæque interpretem iudicaui. Verum enim qui me induxerunt: illos ut insanos damnaui. Nam ipsi elleboro indigebant. Sed ex quo utriusque nostrum uoluntas non in unum adduxit: recte facies: si crebro ad nos scribens quæ scribis: eorum nos participes facies. Nam & ipse tibi misi quæ de ellebori effectione iam scripserim. Vale.

Hippocrates Thessalo filio suo. S. p. d.

c Ognitionem geometriæ arithmeticæque ut probe teneas cura fili diligenter. Nam non solum tibi uitam præclaram et utilitatis plurimum in humana

Medicina

Medicina
Esculapius

Geometria
Arithmetica

sorte præstabit: sed mentem acri[illegible]rem illustrioremq; oibus in rebus/quæ ad medendi usum cōferunt efficiet. Atq cognitio quidem geometriæ/quæ ex pluribus figuris spetiebusq; pluribus existens: tota in demonstratione consumitur: perutilis est ad ossiū positiones: directiones: ac reliquas membrorum dispositiones. Cum ipsas uarias membrorum dispositiōes reddat notiores. Nam clausura articulorum ac ossiū confractorum ustione: pforatione: cōpositione: ac oī reliqua cura scite medicus utitur: & qui sit proprius locus cuiusq; ossis probe exploratum tenet. Ordo uero arithmetricæ ad circuitus & irratiōabiles febrium motus/ad ægrotantium iudicium ac morborum certitudinem mirum i modum ualet. Est.n.lōge cōmodum & ī arte medendi/huiusmodi habere adiumenta: quæ uexatiōis & quietis ptes nō æquas/ad æquā sortem absq; errore notissimas præstant. Quare ad utriusq; huiusmodi facultatis cognitionem accedere uelis. Vale.

FINIS

FLORENTIAE
facta est harum epistola
rum impressio Per Antonium
Francisci Venetum. Anno Domini
M.CCCCLXXXVII.X.kalen.Iulias

Hunc librum Emi ego Johannes Ghuzzelus
[illegible]

